SERVAIS & DEWAMME

Bosliefje

4. De Elzasser

Bosliefje

SERVAIS & DEWAMME

Bosliefje

4. De Elzasser

Tekeningen : Jean-Claude SERVAIS
Scenario : Gérard DEWAMME
Inkleuring : RAIVES

casterman

ZOU 'T ECHT MENENS ZIJN?...
LATEN WE HOPEN DAT 'T MAAR LOOS ALARM IS.. MAAR DE STAF IS LIEVER OP ALLES VOORBEREID...
BRENG JE ME NAAR 'T STATION? DE REIS DUURT RUIM 20 UUR, MAAR MET DE HERINNERING AAN JOUW GEZICHT- JE ZAL 'T NIET ZO ZWAAR VALLEN...
TOT UW ORDERS, PRINS. WANNEER GAAN WE?...
IK KOM JE MORGEN ROND 10 UUR OPHALEN!...
ARME SCHAT, ER ZIT JE IETS DWARS, LOS VAN DE OORLOG OF DE PRUISEN ...

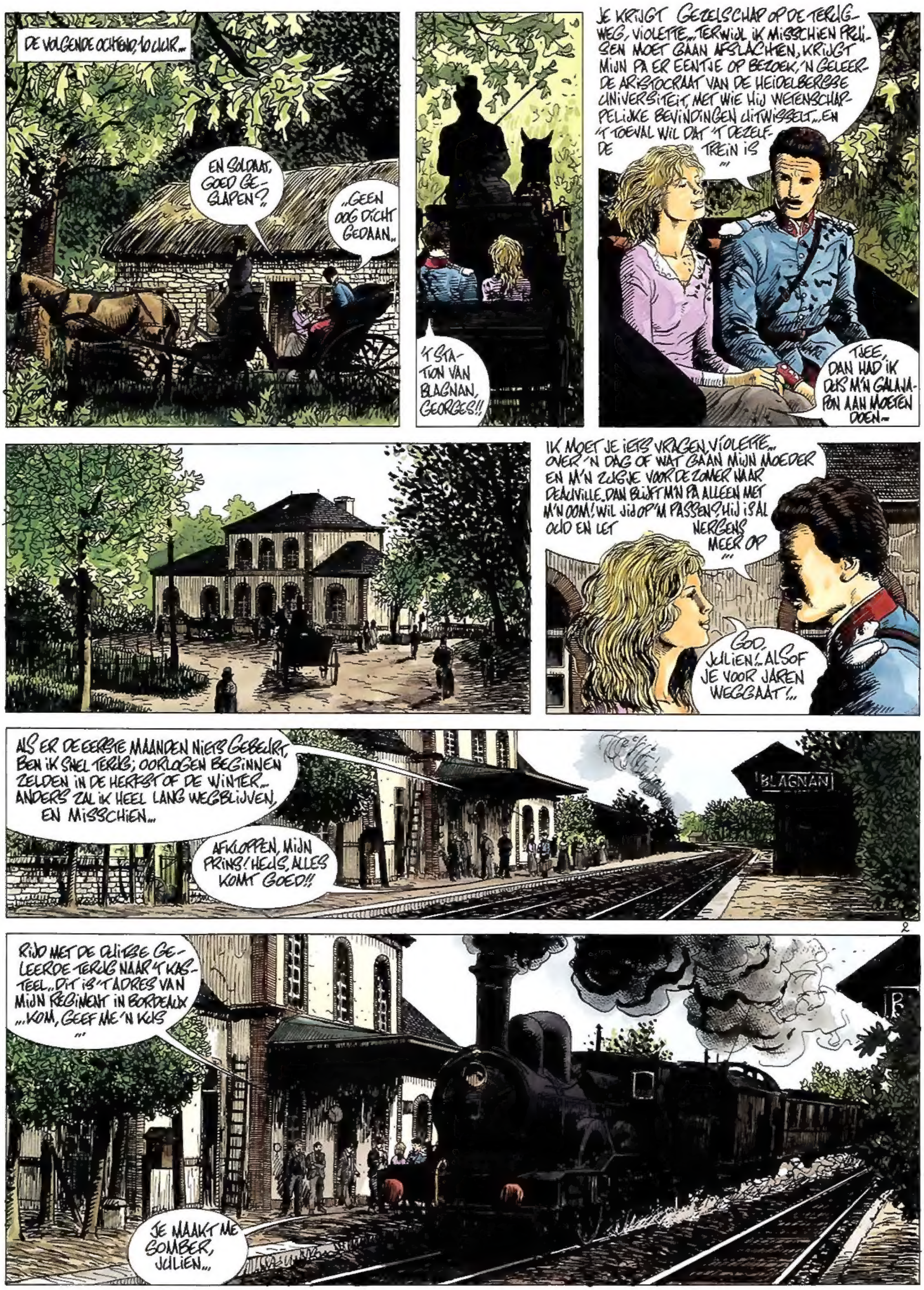

DE VOLGENDE OCHTEND, 10 UUR...
EN SOLDAAT, GOED GESLAPEN?
...GEEN OOG DICHT GEDAAN...
'T STATION VAN BLAGNAN, GEORGES!!
JE KRIJGT GEZELSCHAP OP DE TERUGWEG, VIOLETTE... TERWIJL IK MISSCHIEN PRUISEN MOET GAAN AFSLACHTEN, KRIJGT MIJN PA ER EENTJE OP BEZOEK. 'N GELEERDE ARISTOCRAAT VAN DE HEIDELBERGSE UNIVERSITEIT, MET WIE HIJ WETENSCHAPPELIJKE BEVINDINGEN UITWISSELT... EN 'T TOEVAL WIL DAT 'T DEZELFDE TREIN IS...
TJEE, DAN HAD IK DUS M'N GALAJAPON AAN MOETEN DOEN...
IK MOET JE IETS VRAGEN, VIOLETTE... OVER 'N DAG OF WAT GAAN MIJN MOEDER EN M'N ZUSJE VOOR DE ZOMER NAAR DEAUVILLE. DAN BLIJFT M'N PA ALLEEN MET M'N OOM! WIL JIJ OP 'M PASSEN? HIJ IS AL OUD EN LET NERGENS MEER OP...
GOD, JULIEN! ALSOF JE VOOR JAREN WEGGAAT!...
ALS ER DE EERSTE MAANDEN NIETS GEBEURT, BEN IK SNEL TERUG; OORLOGEN BEGINNEN ZELDEN IN DE HERFST OF DE WINTER... ANDERS ZAL IK HEEL LANG WEGBLIJVEN, EN MISSCHIEN...
BLAGNAN
AFKLOPPEN, MIJN PRINS! HEUS, ALLES KOMT GOED!!
RIJD MET DE DUITSE GELEERDE TERUG NAAR 'T KASTEEL... DIT IS 'T ADRES VAN MIJN REGIMENT IN BORDEAUX ...KOM, GEEF ME 'N KUS...
JE MAAKT ME SOMBER, JULIEN...

PARDON MENEER, BENT U DE MAN DIE NAAR KASTEEL LES CROISETTES MOET ?..
JAWOHL, FRÄULEIN! MAG IK ME VOORSTELLEN? PROF RAVENTHALER VAN DE UNIVERSITEIT VAN HEIDELBERG. IK GA OP BEZOEK BIJ MIJN VRIEND, GRAAF DES CROISETTES! EN U, JUFFROUW ?..
VIOLETTE, HERTOGIN VAN 'T BOS VAN MANDRAISE! ..GAAT U MEE, PROFESSOR ...
ABER... ER IS TOCH WEL 'N KRUIER, JUFFROUW ...
DIE IS TWEE WEKEN GELEDEN GESTORVEN EN DE KOETS IS VLAKBIJ!
PAS OP MET DIE GROTE KOFFER, JUFFROUW, ER ZITTEN BREEKBARE INSTRUMENTEN IN...
KIJK UIT, GEORGE! ER SCHIJNEN BREEKBARE SPULLEN IN TE ZITTEN!
ALS MENEER DE PROFESSOR MIJ TOESTAAT...
GRAAG, JONGEN!

U HEBT 'N PRACHTIG LAND!.. EN ZO VRUCHTBAAR...
JA! ZO PRACHTIG EN VRUCHTBAAR DAT UW LANDGENOTEN, ZO FLUISTERT MEN, ZICH HIER WILLEN KOMEN VERTREDEN!..
HIER MOET IK ERUIT!.. BEDANKT VOOR DE RIT, GEORGES! PROF., 'T WAS ME 'N EER...
IK BEN U DANKBAAR, JUFFROUW... IK HOOP U NOG 'NS TE ZIEN...
NOU! ALS ZE ALLEMAAL ZO ZIJN, BLIJFT DIE OORLOG WEL EVEN UIT...
RAVENTHALER, EINDELIJK! WE ZULLEN 'N PRACHTIGE TIJD HEBBEN, SAMEN!..
ZO DENK IK ER OOK OVER! U ZULT 'NS ZIEN WAT IK IN M'N KOFFERTJES HEB...
FIRMIN BRENGT U NAAR UW KAMERS. IK ZIE U BIJ 'T ETEN... GOEDE REIS GEHAD?...
REDELIJK. AL HOORDE IK IN STRAATSBURG ONAANGENAME GERUCHTEN OVER ERNSTIGE GEBEURTENISSEN IN BOSNIË-HERZEGOWINA. MAAR 'T FIJNE WEET IK ER NIET VAN...
ACH! DE ZOVEELSTE EPISODE IN DE BALKANOORLOG. PROBLEMEN VOOR DE POLITICI... ...WIJ HEBBEN WEL WAT BETERS TE DOEN... PORT?
GOD VERHORE U... MAAR EMOTIES KUNNEN SNEL OPLOPEN! EEN JONGEDAME IN 'T RIJTUIG MAAKTE NOGAL ONPRETTIGE OPMERKINGEN...

VIER DAGEN LATER...
HALLO, JONGENS! ZO, M'N JACHTTER-REIN WORDT DUS VERKLEIND..
ZOALS JE ZIET, MEID! DIE BOMEN HEBBEN ONS NIETS GEDAAN, MAAR WE WORDEN ERVOOR BETAALD OM ZE TE KAPPEN, DUS...
KOM! 'T IS TOCH NET SCHAFTTIJD!.. DRINK 'N SLOKJE ALS TROOST..
WAT 'N DRUKTE OP LES CROISETTES! WAT IS ER AAN DE HAND?
LEES JE DAN GEEN KRANTEN? DE GRAAF ZOEKT 'N RENTMEESTER, NU ZIJN ZOON GEMOBILISEERD IS! MOOIE BAAN, GOED BETAALD, NIET VERMOEIEND.. LOGISCH DAT ER HEEL WAT OP AFKOMEN...
NEE! DE LAATSTE DIE DAAR BINNENGAAT, KEN IK.. MENZENBERGER, DE OPZICHTER VAN DE BOERDERIJ VAN CHEVREMONT.. 'N VUILAK!
IK HEB OVER 'M GEHOORD..
KOM, ER IS NOG MEER TE DOEN! WOENSDAG IS 'T MARKT IN FELILIS. TOT KIJK, JONGENS, EN BEDANKT VOOR DE SLOK!..

VOLGENDE VAN DE HEREN!..
MIJNHEER DE GRAAF, HEREN...
GAAT U ZITTEN!
'NS KIJKEN! MENZENBERGER, KARL, ELZASSER, OPZICHTER VAN CHÈNRE-MONT... MOOI, MOOI... 'N SERIEUZE KANDIDAAT...
!
HEREN, MAG IK WE-TEN..?..
HEREN, WEES ZO GOED MIJ EVEN ALLEEN TE LATEN MET DEZE JONGEMAN, IK LEG HET STRAKS WEL UIT...
VERKLAAR U NADER, MENZENBERGER.. TOEN IK U VAN DE UNIVERSITEIT LIET VERWIJDEREN, WAS U INWONER VAN BADEN. NU WOONT U IN FRANKRIJK EN BENT U ELZASSER, MERK-WAARDIG...
DIE PROFESSOR RAVENTHALER, DE HEI-LIGE, NAÏEVE PACIFIST!.. WILT U ME DAN STEEDS WEER LATEN ZAKKEN MET UW VRAGEN?..
ALS PACIFIST MAAK IK ME ZORGEN OVER UW AANWEZIGHEID HIER!..'T WEINI-GE DAT U WEET HEBT U ALTIJD ALLEEN MAAR GEBRUIKT OM UW NAASTEN TE SCHA-DEN...
U BENT 'N LANDVERRA-DER, RAVEN-THALER!..

IK DENK DAT IK WEL WEET WAAROM U HIER BENT, IK ZAL NIETS TEGEN GRAAF ADRIEN ZEGGEN, ALS U DAN NU VERDWIJNT EN UW KWALIJKE PRAKTIJKEN ELDERS GAAT UITOEFENEN. IK ZAL ZEGGEN DAT DEZE BAAN U NIET AANSTOND..
GOED... U WINT!.. MAAR WIJ ZIEN ELKAAR NOG WEL...
OVERIGENS, TOT MIJN GENOEGEN KAN IK U MEEDELEN DAT UW ONTWERP VOOR 'N FRAGMENTATIEBOM NIET ALLEEN MONSTERACHTIG WAS, MAAR OOK 'N COMPLEET FIASCO IS GEWORDEN! 'T PROJECT IS STOPGEZET!.. GA NU RUSTIG WEG, DAN ZAL DEZE SLECHTE VADERLANDER OVER UW SCHAAMTELOZE GEDRAG ZWIJGEN..
PSSITT, JONGEMAN!..
EEN UUR LATER...
AU BON M

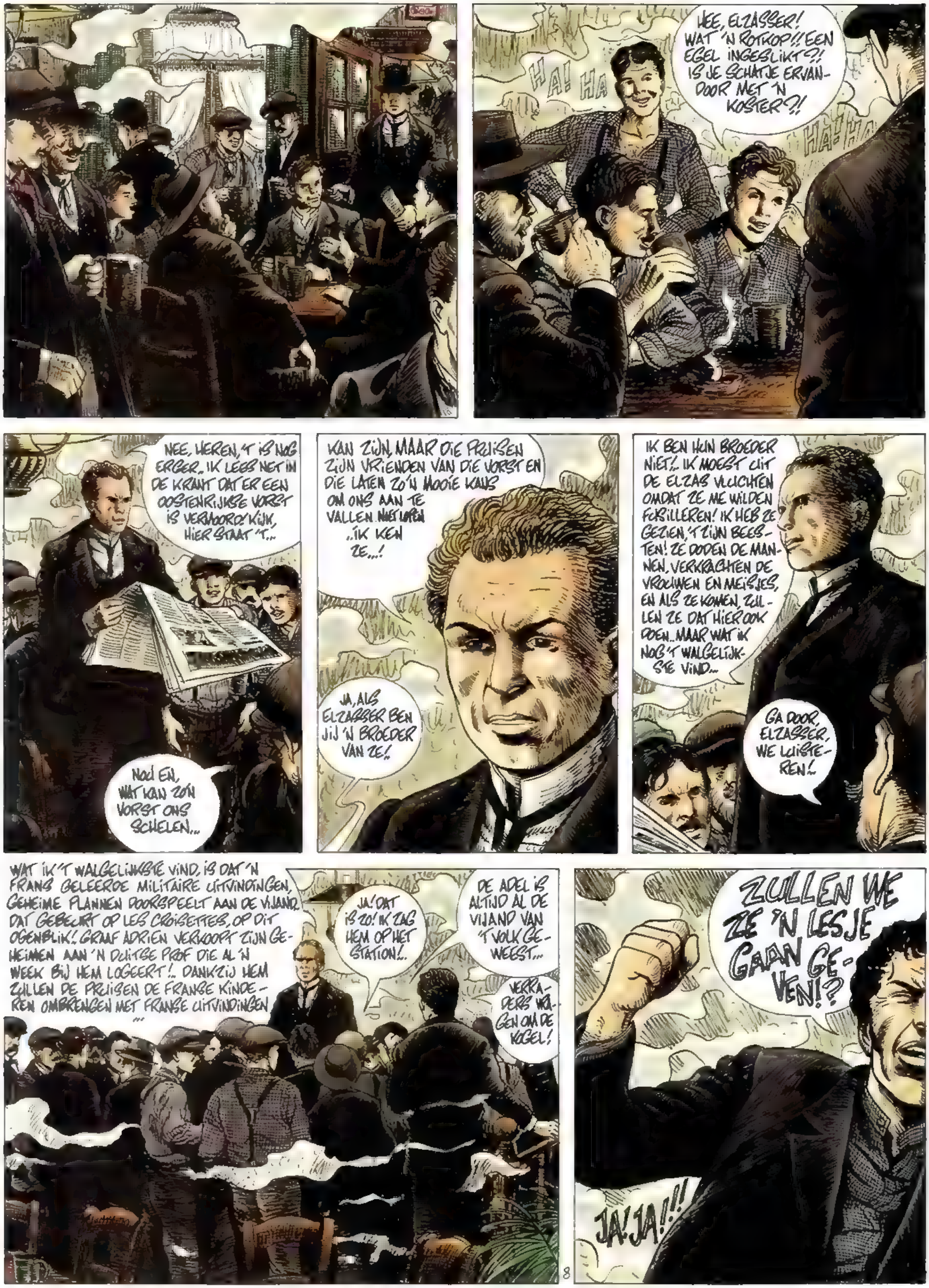
HA! HA
HEE, ELZASSER! WAT 'N ROTKOP!! EEN EGEL INGESLIKT?! IS JE SCHATJE ERVANDOOR MET 'N KOSTER?!
HA! HA
NEE, HEREN, 'T IS NOG ERGER.. IK LEES NET IN DE KRANT DAT ER EEN OOSTENRIJKSE VORST IS VERMOORD! KIJK, HIER STAAT 'T...
NOU EN, WAT KAN ZO'N VORST ONS SCHELEN...
KAN ZIJN, MAAR DIE PRUISEN ZIJN VRIENDEN VAN DIE VORST EN DIE LATEN ZO'N MOOIE KANS OM ONS AAN TE VALLEN NIET LOPEN ..IK KEN ZE...!
JA, ALS ELZASSER BEN JIJ 'N BROEDER VAN ZE!
IK BEN HUN BROEDER NIET!.. IK MOEST UIT DE ELZAS VLUCHTEN OMDAT ZE ME WILDEN FUSILLEREN! IK HEB ZE GEZIEN, 'T ZIJN BEESTEN! ZE DODEN DE MANNEN, VERKRACHTEN DE VROUWEN EN MEISJES, EN ALS ZE KOMEN, ZULLEN ZE DAT HIER OOK DOEN.. MAAR WAT IK NOG 'T WALGELIJKSTE VIND...
GA DOOR, ELZASSER, WE LUISTEREN!
WAT IK 'T WALGELIJKSTE VIND, IS DAT 'N FRANS GELEERDE MILITAIRE UITVINDINGEN, GEHEIME PLANNEN DOORSPEELT AAN DE VIJAND. DAT GEBEURT OP LES CROISETTES, OP DIT OGENBLIK!! GRAAF ADRIEN VERKOOPT ZIJN GEHEIMEN AAN 'N DUITSE PROF DIE AL 'N WEEK BIJ HEM LOGEERT!.. DANKZIJ HEM ZULLEN DE PRUISEN DE FRANSE KINDEREN OMBRENGEN MET FRANSE UITVINDINGEN ...
JA! DAT IS ZO! IK ZAG HEM OP HET STATION!..
DE ADEL IS ALTIJD AL DE VIJAND VAN 'T VOLK GEWEEST...
VERRADERS VRAGEN OM DE KOGEL!
ZULLEN WE ZE 'N LESJE GAAN GEVEN!?
JA! JA!!!

VUILE ROT-ZAK!
JULLIE ZIJN GEK, JONGENS! ZOIETS ZOU DE GRAAF NOOIT DOEN! JULLIE KENNEN HEM TOCH!
LATER OP JIJ! JIJ INTERESSEERT ONS ALLEEN ALS JE OP JE RUG LIGT!
VOORUIT, JONGENS, NAAR 'T KASTEEL!..
AAAH!
KOM OP!!! NAAR HET KASTEEL!!
ZE IS GEK, MAAR D'R INTUI-ITIE IS GOED!..

GOD O GOD! ZE ZIJN ZAT, GEWAPEND EN BUITEN ZICHZELF! ZE SCHEUREN DE GRAAF AAN FLARDEN !!!
IK MOET ZE VOOR ZIJN, DE GRAAF WAARSCHUWEN...
WAT DOEN WE, EERST PRATEN ?
NIKS DAARVAN! WE GAAN DE BOEL KORT EN KLEIN SLAAN!...
EN WAT DOEN WE MET ZE?
DAT ZIEN WE NOG WEL !!...
VLUG, MENEER DE GRAAF!... VLUCHT! 'N STELLETJE BOEREN HEEFT 'T OP UW LEVEN GEMUNT! ZE ZIJN TEGEN U OPGEZET... MENZENBERGER ...
KOM, KOM, VIOLETTE, DE BOERENOPSTANDEN BEHOREN TOT 'T VERLEDEN, KINDJE!...
IK VREES DAT IK 'T BEGRIJP ...
DOOD AAN DE VERRADERS !!...
LATEN WE EERST 'NS HOREN WAT ZE WILLEN ...
TOE, ALSTEBLIEFT: VLUCHT !!

CLINC
CLING
DZING
AL-LES KA-POT!!
DOOD! DOOD!!
DES CROISETTES AAN DE HOOG-STE PAAL!!
HEREN, HEREN, LAAT MIJ 'T U UITLEG-GEN...
PANG!
DE MONSTERS, DE IDIO-TEN...
MEE NAAR HET DORP, VERRADER, MAAR BRENG ONS EERST NAAR JE WIJNKEL-DER.

DE RIJKEN WETEN VAN WANTEN ZEG ...
VERDOMME! ALS JE GEHEIMEN AAN DE VIJAND VERKOOPT EN 'T VOLK BESTEELT, HOEF JE NIET OP 'N HOLLIJE TE BIJTEN !
GENEER JE NIET, JONGENS, WE PAKKEN ALLEEN MAAR TERUG WAT VAN ONS IS!
DAT ZIJN DE ENIGEN DIE HEM NOG KUNNEN REDDEN ...
WAT? WAT GEBEURT ER OP 'T KASTEEL? WE HOORDEN SCHOTEN...
VLUG! ZE HEBBEN DE GRAAF TE PAKKEN! ZE NEMEN 'M MEE NAAR 'T DORP! ZE BESCHULDIGEN HEM ERVAN GEHEIMEN TE VERRADEN AAN DE PRUISEN!
ZE ZIJN GEK!
ZE ZIJN MET VELEN EN HEBBEN WEINIG GOEDS IN DE ZIN...
ALTIJD 'T ZELFDE MET DIE BOERENKINKELS: 'T LIEFST ZOUDEN ZE HUN GRAAN VOOR GOUD VERKOPEN EN 'T BROOD GRATIS KRIJGEN... EN ALS 'T TE DROOG OF TE NAT IS, RAKEN ZE VERHIT... ZE WAREN VANMORGEN AL BEHOORLIJK VER HEEN...
ZEG, IK HEB MISSCHIEN 'N IDEE... ALS ÉÉN VAN JULLIE NU ZO SNEL MOGELIJK DE KLABAKKEN UIT MARGES OPTROMMELT...

MOORDENAARS ZIJN JULLIE! DRONKELAPPEN!..
ZWIJG! HET GAAT OM U! U BENT 'N LANDVERRADER, U ZOU ONZE ZONEN LATEN OMKOMEN DOOR DIE SMERIGE UITVINDINGEN VAN U, TERWIJL U ZELF VEILIG OP UW KASTEEL ZIT!
DAT IS NIET WAAR! DE DUITSE GELEERDE DIE JULLIE HEBBEN VERMOORD EN IK GAAN ER VANUIT DAT DE WETENSCHAP DE MENSHEID MOET DIENEN, NIET VERNIETIGEN! WIJ WERKTEN AAN BEMESTINGSMIDDELEN, DAAR ZOUDEN JULLIE VAN GEPROFITEERD HEBBEN..
GELOOF IK NIKS VAN! EN IK EIS DE DOODSTRAF! WIE IS 'T MET ME EENS?
MOMENTJE!.. WIJ ZIJN 'T ER NIET MEE EENS!.. KIJK MAAR 'NS OM JE HEEN!...
JULLIE HOOIZOLDERS ZIJN TOT DE NOK GEVULD, ALS JULLIE OOK MAAR 'N VINGER UITSTEKEN GAAN ZE IN VLAMMEN OP!
WE STUREN JULLIE DE PASTOOR! LAAT DE GRAAF GAAN EN VERROER JE NIET...

KIJK.. GROTE LOUIS! ZOALS ALTIJD BEZIG IETS STOMS TE DOEN ...
WIJ HEBBEN 'N DOKTER NAAR 'T KASTEEL GESTUURD, MENEER DE GRAAF. WE ZULLEN U ERHEEN BRENGEN..
DANK, VRIENDEN, VOORAL JIJ, VIOLETTE ...
WAAR HEB IK DIT AAN VERDIEND? M'N HELE LEVEN HEB IK GEPROBEERD 'T LOT VAN DEZE MENSEN TE VERBETEREN.. MISSCHIEN ZIJN ZIJ NIET ALLEEN VERANTWOORDELIJK, ZIJN ZE OPGEHITST, MAAR WAAROM?
DEZE LIJZESTREEK DOET ME AAN IEMAND DENKEN, MAAR DAT ZOU U ALLEEN MAAR VERDRIETIGER MAKEN. PROBEER 'T NU MAAR TE VERGETEN!
DE DOKTER IS ER. WIL MEJUFFROUW VIOLETTE ZICH BIJ ONS MELDEN VOOR HET ONDERZOEK? WIJ GAAN PROBEREN DIE MENZENBERGER TE PAKKEN TE KRIJGEN ...
BROER, MIJN BROER!.. IK KOM NET TERUG VAN DE JACHT! 'T PERSONEEL VERTELDE 'T ME. IK WAS ZO ONGERUST!..

HEE MOLENAAR!.. HOUDT 'T KANON JE UIT JE SLAAP ?..
JAZEKER!.. EN ALS DE GOEIE GOD JOU NIET ZO-VEEL VER-STAND HEEFT GE-GEVEN ALS DE VOGELS, PAK JE OOK JE BIEZEN !!
ACH! DIE PRUISEN ZIJN ER NOG NIET!..
NEE, MAAR ALS ZE KOMEN, BEN IK LIEVER VER WEG.. IK HEB 'N GEZIN,, EN DENK MAAR NIET DAT ZE 'T BIJ KIJKEN ZUL-LEN LATEN. WAT JOU BE-TREFT, JE BENT 'T NA-TUURLIJK GEWEND..
KAN ZIJN.. JE GAAT ER NIET DOOD VAN.. ZEG, VER-TEL ME NOU NIET DAT LA OPE OOK OPKRAST!..
NEE! ZO TE HO-REN IS ZE KONIJNEN AAN 'T SLACHTEN..
AH! IK HOOR IETS IN DE STAL ..
JE KOMT NET OP TIJD, MEISJE.. EET JE MEE ?..
AH! IK DACHT AL DAT JE MET WARM ETEN VOOR DE PRUISEN BEZIG WAS!..

WELNEE! EN 'T IS NOG MAAR DE VRAAG OF ER MORGEN NOG ZO'N SMULPARTIJ INZIT..
HOEZO? DENK JE DAT ZE HIER GEKOMEN ZIJN OM JOUW KONIJNEN TE STELEN?
OH, IK KEN ZE, DIE MOFFEN! NOG VRAATZUCHTIGER DAN WOLVEN! ZE ZIJN ERGER DAN SPRINKHANEN! WAAR ZIJ ZIJN GEWEEST, CREPEER JE TOT DE VOLGENDE OOGST VAN DE HONGER.. ALS ZE JE LATEN OOGSTEN NATUURLIJK..
TJEE! DAN IS DE MOLENAAR MISSCHIEN ZO STOM NOG NIET
SPAAR ME.. ALS HIJ DENKT DAT IE MET Z'N HANDKAR SNELLER GAAT DAN DE ULANEN.. IK HEB JE TROUWENS NODIG.. OF WIL JIJ ER OOK VANDOOR?
NOG NIET! WAARVOOR HEB JE ME NODIG?
OM ME TE HELPEN M'N LAATSTE KONIJNEN TE VERSTOPPEN.. WE DRAAIEN DE HOKKEN NAAR DE MUUR TOE. DAN KRIJGEN ZE NOG LUCHT.. DAARNA DEKKEN WE DE BOEL AF MET HOOI..
HAD JE OOK NIET EEN VARKEN?
JA, ZEKER! MEER DAN DE HELFT IS INGEPEKELD, DAT ZULLEN ZE NIET VINDEN.. MAAR IK ZIT VOORAL MET 'T VLEES DAT NOG OVER IS, EN OOK NOG TWEE HAMMEN, DIE IK HAD INGESLAGEN.. IK WEET NIET WAAR IK DIE VERSTOPPEN MOET!
TJA, DAT HEB JE NOU VAN DIE VOORUITZIENDE BLIK!
JA! ZOU JE MISSCHIEN HIER WILLEN BLIJVEN? IK WEET WEL DAT ZE ER NOG NIET ZIJN, MAAR IK HOOR DAT KANON AL TWEE DAGEN EN 'T WERKT ME OP DE ZENUWEN.. EN ALS 'T ZOVER IS STAAN WE MISSCHIEN SAMEN STERKER!

DRINK, MEISJE! DAT KUNNEN DE MOFFEN ONS NIET MEER AFPAKKEN!
STIL, LUISTER...
'T KANON IS STILGEVALLEN!
HUM! DAT IS OF 'N GOED, OF 'N SLECHT TEKEN!
KIJK, OP 'T PLEIN.. WAT 'N DRUKTE..
KOM, MEID, DAAR MOESTEN WE MAAR 'NS OP AFGAAN ...
WACHT! ALS 'T DE ONZEN ZIJN, ZULLEN ZE WEL DORST HEBBEN.. EVEN 'N PAAR LITER PAKKEN ...
JE HEBT GELIJK, 'N SLOKJE ZAL ZE GOED DOEN...

TJEE! DIE ZIEN ER NIET BEST UIT! DIE HEBBEN HEEL WAT TE VERSGU-WEN GEHAD.
ALTIJD 'T ZELFDE LIEDJE. IK HEB ZE ZIEN VERTREKKEN EN ALS JE ZE TOEN MOCHT GELOVEN, ZOUDEN ZE IN EEN RUK DOORMARCHEREN NAAR BERLIJN, ZONDER VERLIEZEN, NET ALS DIE VAN '70.. EN DE AFLOOP IS HETZELFDE...

HOE GAAT 'T VENT? NIET TEVEEL PIJN?
SLECHT, ALS IK AL ENGELEN IN DE HEL GA ZIEN ...

GEEF 'M 'N SLOK, DAN LUKT 'T 'M BETER TE VERTELLEN DAT ALLES GOED GAAT!..
O NEE, MEVROUWTJE, ALLES GAAT JUIST VERKEERD ..!! ZE ZIJN ONS DE BAAS!..
NEEM 'N SLOK!

ZE ZITTEN OVERAL IN DE BOSSEN, IN DIE ONOPVALLENDE UNIFORMEN VAN ZE, TERWIJL WIJ, MET ONZE RODE PLUNJE, PRACHTIGE SCHIETSCHIJVEN VORMEN! 'T IS GEWOON 'N SCHIETTENT!..
NIET HANDIG NEE, ZO'N RODE BROEK TUSSEN HET GROEN!..

GOED ZO, JONGEN! MOOI DAT JE VROUWEN SERIEUS NEEMT! ZIJN ZE NOG VER WEG, DE PRUISEN?
NEE! MAAR ZIJ MOETEN OOK OP ADEM KOMEN!
JA! DAT HOUDT DUS IN DAT WE MORGEN GASTEN AAN TAFEL HEBBEN!..
HOU JE MOND, SUKKEL! WOU JE SOMS PANIEK ZAAIEN?
MET PERMISSIE, LUITENANT, VINDT U DAN DAT WIJ ER ALS OVERWINNAARS UITZIEN?
GENOEG! VERZAMELEN EN AFMARS OVER TIEN MINUTEN! DAMES, STEL U GERUST, DIE KLUNGEL IS WAT VAN DE KAART DOOR DIE SCHERF IN ZIJN ARM.. WIJ HEBBEN DE SITUATIE IN DE HAND.
VOLGENS MIJ KEREN JULLIE BERLIJN TOCH DE RUG TOE!..
IN VAKTERMEN NOEMEN WE DAT 'N STRATEGISCHE TERUGTOCHT.. TROUWENS, U DENKT TOCH NIET DAT GOD 'T DE PRUISEN ZOU TOESTAAN FRANKRIJK BINNEN TE VALLEN
'T ZOU NIET DE EERSTE KEER ZIJN..
HUM HUM!
WAT NU, LIEVE?
ALS IK GOD EN FRANKRIJK IN ÉÉN ADEM HOOR NOEMEN, BELOOFT DAT ZELDEN WAT GOEDS..!
ARME KERELS!
DE MEESTEN ZOUDEN VAST LIEVER HUN TUINTJE AANSCHOFFELEN!..
EH, DAMES, IK NEEM NU AFSCHEID ALS U 'T GOEDVINDT.. MAAR ÉÉN GOEDE RAAD: MISSCHIEN KUNT U DE GEVECHTSZONE VOORLOPIG BETER MIJDEN!!
EZEL, MET Z'N STREPEN! VOOR MIJ HEEFT 'T WEINIG ZIN MEER.. MAAR JOU HOU IK NIET TEGEN, MEISJE!..
ZULLEN WE WEER TERUGGAAN NAAR ONS KONIJN?
19

GOEIE GOD! 'T LIJKT WEL EEN KERKHOF!
WAT DACHT JE? ER ZIJN IN 'T HELE DORP NOG MAAR 'N 50 MENSEN, MINDER NOG MISSCHIEN, WANT ER ZIJN NOG WEL WAT FI-GUREN GISTEREN ACHTER DE SOLDA-TEN AANGEHOLD ...
HEE! WAT IS DAT? ...
GEEN IDEE! IK ZIE D'R VAN-DAAG VOOR 'T EERST ...
BANG!
GENADE.. HELP...
VERDOMME!
JEZUS! DE HUF-TERS!!
DE ULANEN DES DOODS, MEIS-JE! 'T IS ZOVER! ....

LAAT JE KLANTEN MAAR BRULLEN! WE KUNNEN HAAR NIET ZO LATEN LIGGEN! KOM!
DAT ZOU NIET NETJES ZIJN, ZO OP JE EIGEN DREMPEL! ZEKER IN OORLOGSTIJD ...
ZE ADEMT NOG...
JA, MAAR NIET LANG MEER...
KOM MAAR OP MET JE MIDDELTJES, LUCKE!..
BEHALVE 'N STEVIGE SLOK ALS HARTVERSTERKING HEB IK HIER NIKS VOOR.
GRAPPIG, ZE DOET ME AAN IEMAND DENKEN ....
LACHEN DOE IK WEL 'N ANDERE KEER.. EN.. STIL.. ZE KOMT BIJ!!
DE DUITSERS.. ZE KOMEN.. ZE HEBBEN 'T DORP IN BRAND GESTOKEN, DE MANNEN GEFUSILLEERD.. AAAH!!
STAKKER! VOOR HAAR IS 'T AFGELOPEN! EN WIJ STAAN ER NIET VEEL BETER VOOR...
ALS DIE MOFFEN ZO ZIJN ALS DIE LUI DIE HAAR HEBBEN NEERGESCHOTEN, ZULLEN WE ZE NIET GAUW MILD STEMMEN ....
MILD STEMMEN, ZEG JE? HEE, IK WEET MISSCHIEN IETS OM ONZE HUID EN JOUW VOORRADEN TE REDDEN! HAAL 'N EMMER, VLUG..!!

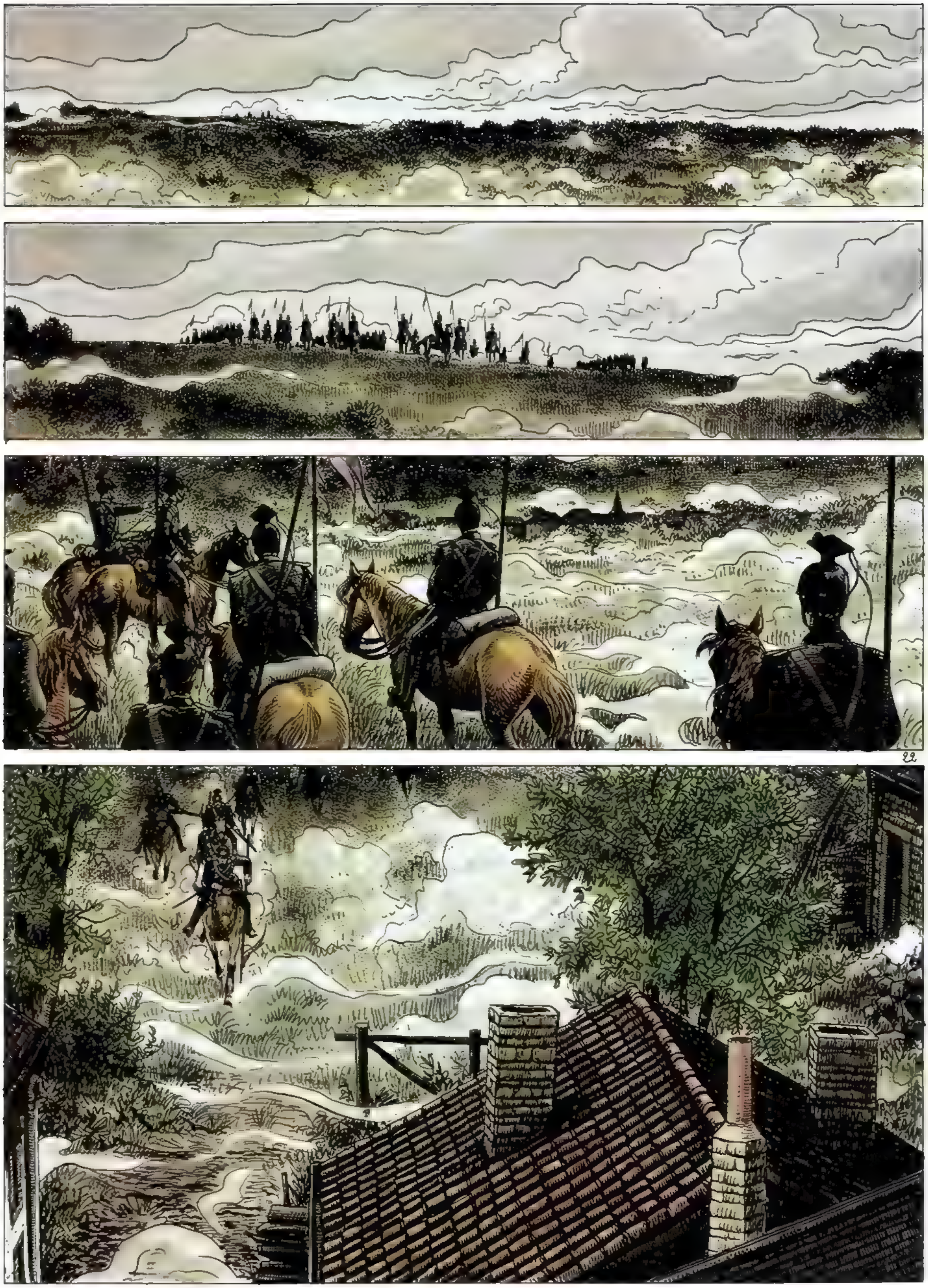

72

NIEMAND ?
HEE! IK HOOR WAT HIERNAAST.
QUI APUD DOMINUM MISERICORDIA ET COPIOSA APUD EUM REDEMPTO ...
?!
WAT WILT U?
WIJ ZOEKEN VOEDSEL!.. WIE IS DIE VROUW?

DIE VROUW, SOLDAAT, IS MIJN DOCHTER EN DE MOEDER VAN DIT KIND. WAT DAT VOEDSEL AANGAAT, WIJ ZIJN ARM EN...
HOU MAAR OP! KIRSCH, NAAR DE KELDER, MULLER NAAR DE ZOLDER !!
NIKS! MIJN RANSEL IS BETER VOORZIEN DAN HUN BROODKIST! BEHALVE...
DIEF!! DE SPEK VOOR DE SOEP VANAVOND!
DAN DOEN JULLIE 'T MAAR MET GROENTE! TROUWENS, 'T IS MAAR DE VRAAG OF JULLIE VANAVOND ETEN...
ALSTUBLIEFT, LAAT ONS HAAR DAN TENMINSTE WAARDIG BEGRAVEN...
BEST! DAN NEMEN WE ALLEEN DIE JUFFROUW MEE! WIJ HEBBEN BEVEL GEKREGEN DE BURGERBEVOLKING OP 'T PLEIN TE VERZAMELEN. ONZE OFFICIER WIL Z'N INSTRUCTIES GEVEN! GA JIJ MAAR DOOR MET JE DODENWAKE, VROUWTJE!...
GOED! HOE EERDER WE GAAN, HOE SNELLER 'T VOORBIJ IS. IK HEB TROUWENS GEEN KEUS...
DA'S TENMINSTE VERSTANDIG!...
BLIJF NIET TE LANG WEG, SCHAT, IK ZAL WAT GROENTESOEP VOOR JE BEWAREN!...
ECHTE DUIVELSKINDEREN, DIE LUI... ...ACH, ZE ZULLEN HET MEISJE NIKS DOEN...
ZO, ARME KIND, IK NEEM ER EENTJE OP JE GEZONDHEID! WIE JE OOK BENT, JE VERDIENT 'T: JE HEBT ONS ETEN EN DRINKEN GERED!...

TOCH WALGELIJK EIGENLIJK, OM 'T ETEN ONDER 'T LIJK TE VERSTOPPEN. ACH WAT!... 'T ZAL NIET ELKE DAG MEER ZONDAG ZIJN...
OPSTAAN! DE LUITENANT ZAL U TOESPREKEN !...
MENZENBERGER ...!...
DE ELZASSER!
MOOI! MOOI! IK STEL VAST DAT 'T BRAVE VOLK VAN FEUILLY 'N GOED GEHEUGEN HEEFT ...
BAH! ALLEEN MAAR GRIJSAARDS EN VROUWEN!.. DIE HET WERK VAN STEVIGE KERELS ZULLEN MOETEN DOEN ...O NEE, JONKIES ZIJN ER OOK NOG...
!?
PTCHT...
SLAC
ROT-MEID!!

J.C SERVAIS / G DEWAMME

OPSCHIETEN, MEISJE! NA DE AUGUSTUS-APPELS MOETEN WE VOOR ONZE TARWEVOORRAAD ZORGEN!..
WOU JE GAAN PIKKEN?
JA, SCHANDELIJK, HÈ? EN HOE EERDER, HOE BETER! VERGEET NIET DAT WE OVER 'N PAAR DAGEN VOOR DE PRUISEN ZULLEN MOETEN OOGSTEN !!!
MISSCHIEN, JA. ZEG, DE MOLENAAR EN NOG EEN PAAR ANDEREN HADDEN TOCH 'N GEVULDE KELDER...
IK SNAP WAAR JE HEEN WILT. MIJ BEST, MAAR DAN WORDT 'T WEL 'N LANGE DAG... WE MOETEN 'N FORSE KUIL GRAVEN...
DA'S VOOR 'T EERST DAT IK WIJN TOT RUST ZAL LATEN KOMEN..
MOET JE ZIEN.. ZE MOGEN ONS NATUURLIJK NIET SNAPPEN OM ZO'N ROTTIGE ZAK...
GEEN ZORGEN! KOM, IK HEB DE SIKKELS GESLEPEN!
BUKKEN, LUCIE, ANDERS ZIEN ZE ONS!..
ACH! WIE MAAR 'N GREINTJE VERSTAND HEEFT, DOET HETZELFDE, DUS...
ZO... NOG EEN RITJE OF VIJF EN 'T ZIT EROP!..
FIJN VOOR M'N RUG!

IN ELK GEVAL KUN-NEN WE VOORT TOT DE VOLGENDE OOGST...
TE BIKKEN HEBBEN WE JA... MAAR NU DE KUIL VOOR DE WIJN...
VOLGENS MIJ KUNNEN WE BE-TER HET DONKER AF-WACHTEN EN DAN VIA DE TUINEN GAAN. IK WEET DE GEHEIME PLEK VAN DE MOLE-NAAR EN 'N PAAR ANDEREN. MAAR DIE ZWIJNEN VAN DE OVERKANT HOUDEN NIET VAN CONCUR-RENTIE!
IK GA ME TOCH NIET SCHAMEN DAT WE ZE NIET GE-VRAAGD HEBBEN!
DIE STOMME HAAK ZIT KLEM...
STEEK DE KAARS PAS AAN ALS WE IN DE KELDER ZIJN... WE ZIJN ER BIJNA...
WE MOETEN AL DIE ROM-MEL WEGHALEN! ER ZIT 'N LUIK DAAR EN DAARONDER LIGGEN DE FLES-SEN!
VERDOMME!... SCHITTEREND!...
SCHITTE-REND, JA, MAAR ZWAAR. AAN 'T WERK !!!

HEHE!...DE LAATSTE FLESSEN! VLUG, 'T WORDT AL LICHT!..
?!
WAT NOU? STA JE WORTEL TE SCHIETEN?
KOP DICHT! MOFFEN!..
VOLGENS MIJ KWAM 'T HIERVANDAAN, NIET?..
ALSOF 'T VECHTEN OVERDAG NOG NIET GENOEG IS... BOVENDIEN ZIJN HIER ALLEEN NOG MAAR VROUWEN EN BEJAARDEN ...
TOCH WAS 'T 'N RAAR GELUID...
JE WORDT HEUS NOG WEL 'NS KORPORAAL JIJ... MAAR LAAT NOG WAT WERK LIGGEN VOOR DE LUI DIE ONS AFLOSSEN OVER 10 MINUTEN...

LUISTER: JULLIE KRIJGEN TWINTIG MINUTEN OM ZEISEN EN HARKEN TE PAKKEN EN 'T ETEN VOOR VANDAAG KLAAR TE MAKEN! HET IS HOOG TIJD VOOR DE OOGST! LIJNTREKKERS WORDEN GESTRAFT... AAN DE SLAG!...
ZIE JE NU, HARTJE, 'T WAS DE HOOGSTE TIJD OM VOORRAAD IN TE SLAAN..
ALLEMAAL GOED EN WEL, IK VOEL DAT IK M'N BOS ZAL MISSEN!..
EN LANG OOK!. ALS WE ALLE AKKERS VAN 'T DORP MOETEN OOGSTEN, ZIJN WE WEL DRIE WEKEN BEZIG!
'T ERGSTE IS, DAT WE ER GEEN KORRELTJE VAN ZULLEN ZIEN...

DAGEN VERSTRIJKEN...
WE ZIJN BIJNA AAN 'T EIND. MAAR IK OOK!.. DIT OVERLEEF IK NIET!..
GUN ZE DIE LOL NIET! ...EERST LOUIS AL, EN DE OUWE CHALET IS OOK OP!.. ZET DOOR, OUWETJE... WE HEBBEN TE BIKKEN...
SMERIGE PRUIS!!!
OUGH
KORPORAAL LINDEN-WELT!... ONDANKS UW LEEFTIJD HEEFT U NOG NIETS AAN AANVALSKRACHT INGE-BOET.. ZOEK UW BEPAKKING BIJEEN, U VERTREKT MET 'T EERSTVOLGENDE KON-VOOI NAAR 'T FRONT!
DE ELZAS-SER!
JE HEBT TOEKOMST BIJ DIE LUI, DA'S ZE-KER.. HIER ZIE JE DAT NIET GACHAN, 'N VOORMALIGE KNECHT MET 'N HOOP STER-REN EN STREPEN!
DIE KOP VAN JOU TREKT DE KLAPPEN AAN, ZEG...

POK
WAARDELOOS OM IN ZO'N GAT TE WONEN! ALS ZE BETER TE ETEN HADDEN, ZOUDEN ZE VAST NOG GELUKKIG ZIJN OOK!!
WAT IS ER, VIOLETTE?
WAT IS ER, VIOLETTE?...
DIT MAG NIET, DAT MAG NIET... 15 MARK BOETE... MAAK JE HONDEN AF, GEEF JE KIPPEN, VARKENS, EN KONIJNEN AAN, BLIJF BINNEN DE DORPSGRENS...
EN DAN VRAAG JIJ: WAT IS ER VIOLETTE?
TOOM JE 'N BEETJE IN, HARTJE, ANDERS ZIT JE MET TWEE KWADEN: DE WOEDE EN 'T BEDAREN...
WEL STOM OM ZE IN DIT SEIZOEN TE DODEN, MAAR IK KAN NIET TEGEN BEESTEN IN EEN HOK ...
KIJK 'NS!.. DIT SMAAKT TENMINSTE. HEE, LUCIE!.. WAT IS ER?
MARTHE EN TWEE ANDEREN ZIJN VANNACHT DOODGEVROREN.. JE HEBT DE KLOKKEN NIET HOREN LUIDEN, WANT DE MOFFEN HEBBEN ZE LOSGEHAAKT...

SCHENK 'NS IN.. IK BEVRIES...
ACH, WE REDDEN 'T WEL! ALLEEN MOETEN WE DE AARDAPPELPLANTEN ONDER ONZE MATRASSEN VERSTOPPEN, ANDERS LATEN DE VORST EN DE RATTEN ONS NIKS OVER...
'T GAAT VOORUIT, 'T VRIEST NIET MEER.. DE VOGELS FLUITEN EN DE MOFFEN PATROUILLEREN! DE LENTE ZIT IN DE LUCHT.
'T WORDT TIJD OOK, 'T VRIEST AL 40 DAGEN, WE ZIJN DOOR DE VOORRADEN HEEN EN ER WORDT STEEDS MINDER VOEDSEL UITGEDEELD...
JA, JA, MET DE LENTE HEBBEN WE WEER CORVEE!.. LUISTER... DE GEZONDE DORPELINGEN MOETEN ZICH VANMIDDAG VERZAMELEN OP 'T PLEIN...
AI, DAT BELOOFT WAT...
LUITENANT MENZENBERGER! PETTEN AF!
INWONERS VAN FEUILLY, U BENT UITGEKOZEN VOOR 'N BELANGRIJK LANDBOUWEXPERIMENT, DAT HEB IK AL GEZEGD!.. HET GAAT MORGEN VAN START. JULLIE KRIJGEN HULP VAN ZES GEVANGENEN UIT DE STREEK ROND LILLE...
...ZE WORDEN GELEGERD IN DE MEISJESSCHOOL. ZIJ DOEN 'T ZWARE WERK. ELK CONTACT MET DEZE MENSEN IS VERBODEN! EN WORDT STRENG BESTRAFT!

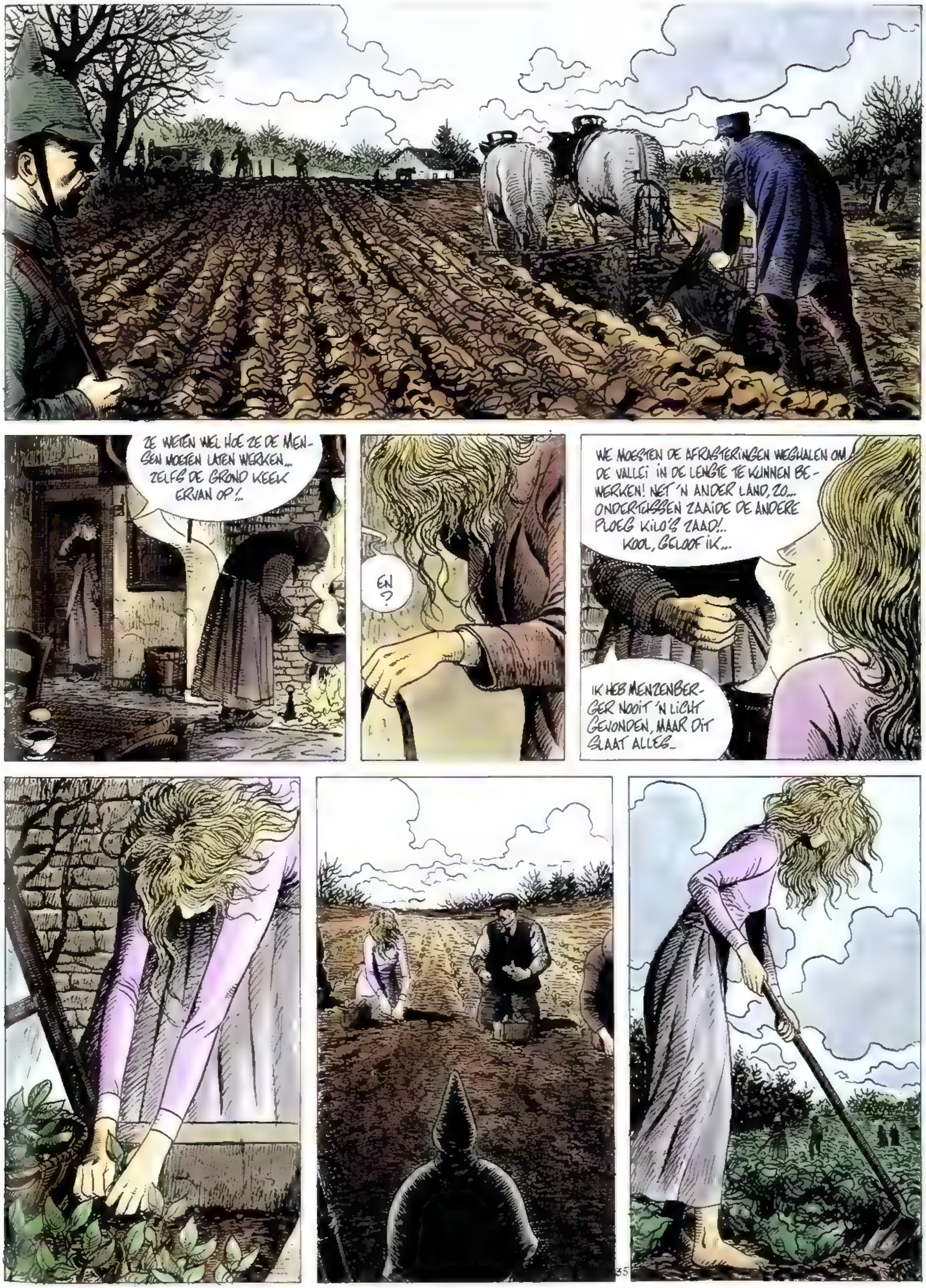
ZE WETEN WEL HOE ZE DE MENSEN MOETEN LATEN WERKEN... ZELFS DE GROND KEEK ERVAN OP!..
EN?
WE MOESTEN DE AFRASTERINGEN WEGHALEN OM DE VALLEI IN DE LENGTE TE KUNNEN BEWERKEN! NET 'N ANDER LAND, ZO... ONDERTUSSEN ZAAIDE DE ANDERE PLOEG KILO'S ZAAD!.. KOOL, GELOOF IK...
IK HEB MENZENBERGER NOOIT 'N LICHT GEVONDEN, MAAR DIT SLAAT ALLES..

GOEIE GOD, IK KAN GEEN KOOL MEER ZIEN!!
'T ERGSTE IS NOG DAT JE KRE-PEERT VAN DE HONGER TUSSEN DE KOLEN! JE MAG ER AMPER NAAR KIJKEN!
JA! DERTIG STOKSLAGEN EN TIEN MARK BOETE PER GE-STOLEN KOOL.. DAT ZOU 'N DUUR MAALTJE WORDEN..
JA, 'T IS IDIOOT.. WE ZIJN AL-LEMAAL VEL OVER BEEN EN WE LOPEN OVER 'N ZEE VAN VOEDSEL...
STIJFKOP, OM JE AAN 'N BAJO-NET TE LATEN RIJGEN VOOR 'N PAAR KOLEN!..
STIL!.. IK HEB HONGER EN JIJ BENT OOK ZO TIERIG NIET MEER!.. ER KUNNEN MET GEMAK TWEE LUCYE'S IN JE SCHORT!..

ZIEZO! DE DERTIENDE IN 'T DOZIJN...
JUFFROUW VIOLETTE! VERBERG JE NIET EN LEG DIE KOLEN NEER!
...VERDOMME! 'T VERKEERDE MOMENT UITGEKOZEN!
SLAK
GRAPPIG. NOOIT GEDACHT DAT 'N MOFFENSCHEDEL WEKER WAS DAN 'N KOOL!.. GOED! GEWEER.. PATRONEN.. RICHTING BOS.. TABÉ, MANNENBROEDERS!..
...'T WAS AARDEDONKER EN IK KON NIET...
ZWIJG, STOMME IDIOOT, JE BENT 'N SCHANDE VOOR 'T DUITSE LEGER!.. MAAR JE KRIJGT NOG ÉÉN KANS: NEEM 12 MAN MEE EN HAAL HAAR HEELHUIDS TERUG!.. JE KRIJGT 2 DAGEN! DAARNA GA JE MET VAKANTIE NAAR VERDUN!...
NIET DAT IK DE KUNDE VAN UW MANNEN ONDERSCHAT, LUITENANT, MAAR IK DENK NIET DAT ZE HET MEISJE IN HET BOS ZULLEN VINDEN...

'T ERGSTE IS DAT U WAARSCHIJNLIJK GELIJK HEBT!.. EN IK HEB HAAR NODIG..
DAAROM DENKEN WE EVEN DOOR! VIOLETTE HEEFT VRIENDEN IN 'T DORP!.. JE SPIJKERT HIER EN DAAR 'N BORDJE AAN DE BOMEN, GOED IN 'T ZICHT, EN 'T IS ZO VOOR ELKAAR...
HA HA! SLIM! M'N WAARDE ADELSON, IK BEWONDER UW SLUWHEID.. IK GA M'N BEVELEN GEVEN!..
JAMMER DAT IK NIET NAAR M'N HUIS TERUG KAN... DAAR IS DE GROND TE HEET!.. HEE, VOLK...
DA'S NIET VOOR 'N NOTARISVEILING.. GEDULD, ZE GAAN HEUS WEL WEER WEG..
DE SCHOFTEN! LUCIE, BABETTE, DE OUDE MAURY ...TIEN IN TOTAAL! VÓÓR MORGENAVOND...
NOU, DAN MAAR METEEN OOK... DIE ARME OUDJES ZULLEN WEL IN DE RATS ZITTEN...

HIER BEN IK! SCHIET OP, ER IS GROTE VRAAG NAAR ME... KENNELIJK BEN IK ZELFS TIEN ANDEREN WAARD...
KOMT U MEE...
WACHT EVEN! WANNEER LAAT JE DE TIEN GIJZELAARS VRIJ?..
NU METEEN! WAT U ER OOK VAN DENKT, DE DUITSERS HEBBEN HUN EER EN HOUDEN HUN WOORD!..
JULLIE ZIJN VRIJ! ...
WAAROM STORT JE JE IN 'T HOL VAN DE LEEUW? VOOR TIEN OUDJES DIE HUN LAATSTE DAGEN SLIJTEN...
SST!.. TROUWENS, IK BEN NOG NIET DOOD!..
U WORDT OVERGEBRACHT NAAR 'T KASTEEL... U WEET DAT DE LUITENANT DAAR Z'N HOOFDKWARTIER HEEFT.
JA, DAT WEET IK.. IK KEN MENZENBERGERS DURE SMAAK...
IK BEWONDER UW MOED.. MAAR MAG IK U 'N RAAD GEVEN: HOU U RUSTIG, UW GEVAL IS AL ERNSTIG GENOEG!..
BEDANKT! IK ZIE 'T WEL...

UW PLAN WAS PERFECT! FEILLOOS!..
IK KEN 'T BEESTJE... STAAT U ME NU TOE ME TE-RUG TE TREKKEN, IK WIL NIET GEZIEN WORDEN... DAT KAN LATER NOG VAN PAS KOMEN!..
M'N LIEVE VIOLETTE! NIETS VERANDERD! IETS MAGERDER MISSCHIEN? MAAR DAT KOMT WEL WEER GOED..
ZO, ELZASSER... WAT MOET JE VAN ME?
KOM, LATEN WE DAT VERHAALTJE VERGETEN! IK BEN DUITSER, GEEN ELZASSER!.. WAT IK VAN JE MOET? IK WIL JE 'N FATSOENLIJK VOORSTEL DOEN WAAR IEDEREEN BAAT BIJ HEEFT..
NOU, DAN BEN JE WEL VERANDERD, ZEG...
JE WEET NATUURLIJK DAT DE KRONPRINZ GEK IS OP MOOIE MEISJES.. BOVENDIEN HEB IK GEEN ZIN ALTIJD MAAR LUITENANT TE BLIJVEN...
DENK AAN DE INWONERS VAN FEUILLY!.. ALS JIJ SLAAGT, ZOU HUN LOT AANMERKELIJK VERZACHT WORDEN. IN 'T ANDERE GEVAL...
IK BEN NIET GAUW OP M'N MOND GEVALLEN, MAAR NU STA IK TOCH PERPLEX..!
IK KEN M'N PAPPENHEIMERS, DUS IK LAAT JE OPSLUITEN. JE KRIJGT GOED ETEN EN JE ZULT IEMAND TERUGZIEN DIE JE ZEER DIERBAAR IS...
ZO, ADELSON, U HEBT MEEGELUISTERD, NEEM IK AAN...
JA!.. EN IK KAN U ZEGGEN DAT U 'T NU AL GEWETEN HAD, ALS ZE WEIGERT..!

CLAC!
MENEER DE GRAAF! WAT HEBBEN ZE MET U GEDAAN ?
VIOLETTE, JIJ? WAT IS ER AAN DE HAND?
IK ZIT HIER NU AL MAANDEN VOLSTREKT AFGESLOTEN VAN DE BUITENWERELD! VERTEL ME WAT JE WEET! MIJN GEZIN ?..
IK WEET AL EVEN WEINIG ALS U, HELAAS, WIJ ZIJN NET ZO AFGESNEDEN VAN DE WERELD ALS U HIER IN UW CACHOT!.. IK KOM U GEZELSCHAP HOUDEN TOT ZE ME NAAR SENTENAY BRENGEN...
MENZENBERGER VERGEET M'N PEKELZONDEN ALS IK DE MOFFENHOER WORD VAN DE KRONPRINZ... HIJ ZOEKT PROMOTIE EN CHANTEERT MIJ MET DE DORPELINGEN OM ME ZOVER TE KRIJGEN.. EN IK DOE HET...
DAT IS MOOI, DAT WAARDEER IK BUITENGEWOON IN JE, KINDJE ...
HUM.. DA'S ANDERS DAN ANDERS!.. IK LEEF AL MAANDEN OP WATER EN BROOD!..
JA, 'T DEERNTJE MOET EERST WAT AANKOMEN OM IN DE SMAAK TE VALLEN!
ACH, DE BEPROEVING ZAL NIET EEUWIG DUREN! IK HEB OPGEVANGEN DAT ZE IN VERDUN EN LANGS DE MARNE TOT STAAN ZIJN GEBRACHT.. MAAR 'T DUURT NOG WEL EVEN, IK ZAL DE BEVRIJDING NIET MEER MEEMAKEN, HELAAS...
..IK LEEF NIET LANG MEER..
ZOIETS KAN DE GROTSIE BOLLEBOOS NIET VOORSPELLEN, EET, U BENT UITGEPUT.
NEE, 'T IS AFGELOPEN... ALS JE JULIEN ZIET, MAAK ER DAN GEEN DRAMA VAN.. ZEG HEM ALSJEBLIEFT NIET DAT IK IN 'T CACHOT ZAT!
DOE IK!

WAT STINKT 'T HIER!.. IS 'T NOG VER?
NOG 'N PAAR KILO-METER, JUFFROUW!..
U BENT ER!.. IK WENS U VEEL SUCCES... IK MOEST U VAN LUITENANT MENZENBERGER AANRA-DEN...
LAAT MAAR, DANK U!..

NOU, IK MOET TOEGEVEN DAT MENZENBERGER 'N GOEDE SMAAK HEEFT!.. KNAPPE MEID... NADIA, WIL JE DE WACHT ROEPEN!..
JA, MENEER!
GEEF HAAR 'N KAZEMAT IN HET KWARTIER VAN DE OFFICIEREN-DIENSTWEIGERAARS.. BRENG 'N VERSLAG UIT OVER HAAR DOEN EN LATEN.. DAARNA ZAL IK 'N BESLISSING NEMEN...
'T IS STIKDONKER IN DIT HOK!..
DIT IS UW KAMER, JUFFROUW! 'N BEETJE GEDULD, 'T IS MAAR VOOR EVEN, SCHIJNT 'T...
VERDOMME! NIET BEPAALD 'T KASTEELLEVENTJE DAT IK ME GEDROOMD HAD..
ZIE IK DAT NU GOED?..

JULIEN!
WAT DOE JIJ HIER?
IK HEB MIJN VLIEGBREVET GEHAALD, NIET VER VAN HIER WERD IK NEERGEHAALD TIJDENS 'N VERKENNINGSVLUCHT... IK WORD IN DIT KAMP VERZORGD. EN GOED, MOET IK ZEGGEN! ALS MIJN BEEN GENEZEN IS, STUREN ZE ME NAAR DUITSLAND...
NOG ALTIJD EVEN DWAAS, DUS! EERST AUTO'S, NU VLIEGTUIGEN... 'T VERBAAST ME ALLEEN DAT JE JE ZO MAKKELIJK HEBT LATEN PAKKEN!
EN JIJ? HEB JIJ NIEUWS VAN THUIS?
NEE! ONS DORP IS NET ZO VAN DE WERELD AFGESLOTEN ALS DIT KAMP... IK HEB WAT STOMS UITGEHAALD EN MOEST HIERHEEN OM VOOR LIEFJE VAN DE KRONPRINZ TE SPELEN... 'T LOT VAN FEUILLY HANGT ERVAN AF, DUS...
DUS JIJ GAAT VOOR HOER SPELEN TERWILLE VAN DIE LUI VAN FEUILLY, DIE LAK AAN JE HEBBEN? GOEIE GOD, SNAP JE DAN NIET DAT ONZE WERELD KAPOT IS, DAT 'T NOOIT MEER ZAL WORDEN ZOALS 'T WAS?... DAT JE NIETS KUNT VERANDEREN AAN DE GEBEURTENISSEN?
ACH, JE HEBT DE MOED VERLOREN, JULIEN... DE OORLOG ZAL JOU MET ALLE VERLIEZERS WEGVAGEN, ALS JE AL NIET SNEUVELT. MAAR ER BLIJVEN MENSEN OVER DIE 'T ZWAAR HEBBEN EN DIE IK KAN HELPEN! MISSCHIEN ZAT IK TE KORT OP SCHOOL, MAAR...
...JIJ MAAKT ME ALLEEN MAAR SOMBER, JULIEN!... ALS JE WEER WAT MOED VERZAMELD HEBT, HOOR IK 'T WEL!...
NEE, DAN DIE DAAR, DA'S ANDERE KOEK!...

JE STINKT, JE HAAR ZIT SLORDIG, JE ZIET ERUIT ALS 'N SLONS, MAAR JE BENT MOOI!.. NADIA WORDT JE KAMERMEISJE.. ZORG DAT JE TOONBAAR WORDT! TOT 'T DINER VANAVOND!..
HIJ KAN HEEL AARDIG EN ROYAAL ZIJN, MAAR VOLGENS MIJ IS HIJ NOGAL VERLEGEN, EN HIJ KAN ONTZETTEND DRIFTIG WORDEN ALS JE 'M TEGENSPREEKT..
NOU, DAT BEGINT AL GOED!..
WAT BEN JE MOOI VANAVOND, LIEFJE!.. GEEF ME JE ARM, DAN STEL IK JE AAN MIJN MEDE-OFFICIEREN VOOR!..
BARON VON KLAUSEN, KOLONEL STREICH..
PRETTIG KENNIS TE MAKEN..

HEREN, IK WENS U GOEDE-NACHT! ...
'T WAS GENOEGLIJK, HE? JAMMER DAT ER GEEN LACHJE AFKON... JE ZULT TOCH MOETEN LEREN GEHOORZAMEN, MEISJE!
!
KRENG DAT JE BENT!.. JE KOMT ER MORGEN WEL ACHTER!..
ZAL BEST!.. MAAR JIJ ZAL ER NOG WEL ACHTER KOMEN DAT IK GEEN NEUKMACHINE BEN!..
DAT HAD JE NIET MOETEN DOEN.. NU ZAL HIJ WRAAK NEMEN!..
STRAKS GA IK ME NOG SCHAMEN OOK!..
ZE GAAN NOGAL TEKEER, VANMORGEN!..
JEZUS! JULIEN...

NOU, HEB IK JE NIET GE-ZEGD DAT IK ONWEER-STAANBAAR BEN...
JE BENT LIEF HOOR! MAAR JE BOFT DAT MIJN HART ER NIET BIJ IS ...
GEEF JE HART RUST EN NEEM 'N SLOKJE VAN DEZE EXQUISE CHAMPAGNE!..
HOE WEET IK NU ZEKER DAT GRAAF DES CROISETTES NIKS ZAL GE-BEUREN?
MIJN WOORD ZOU MOETEN VOLSTAAN! IK HEB JE LIEVE JULIEN ONDER JE RAAM LATEN BRENGEN! ZIT MAAR NIET OVER HEM IN, HIJ IS 'N OFFICIER VAN ADEL ...
NU WE 'T ER TOCH OVER HEBBEN, KUN JE ZIJN VADER NIET UIT MENZENBERGERS KLAUWEN HALEN?
UITGESLOTEN! IK KAN NIET BUITEN MIJN BEVOEGD-HEID BEMIDDELEN ZONDER 'N PRECEDENT TE SCHEPPEN, AL GAAT 'T OM M'N EIGEN OFFICIEREN ...
WAT IDIOOT! EN HOE WEET IK ZEKER DAT DE MENSEN VAN FEUILLY TE ETEN HEBBEN?
IK HEB PER-SOONLIJK MENZEN-BERGER VER-ZOCHT VIJF PER-CENT VAN DE VERBOUWDE KOOL AAN DE DORPELINGEN UIT TE DELEN. OVERI-GENS BEN JIJ NIET IN 'N POSITIE OM 'N ULTIMA-TUM TE STELLEN!
JUIST! HEEL, HEEL JUIST!..
TUSSEN HAAKJES, IK VERWACHT VANAVOND OF MORGEN TWEE DAMES VAN STAND. IK VERZOEK JE VRIEN-DELIJK TEGEN ZE TE ZIJN!
ALLEJEZUS! ZADELT IE ME GODVER-DOMME OOK NOG MET TWEE VAN DIE THEE-TANTES OP!...

DAAR HEB JE DAN DE DAMES VAN STAND!.. IK MAG HANGEN ALS DAT NIET GEWOON VRIENDINNETJES ZIJN, WAT 'N TRUTTEN!..
WIJ TREKKEN ONS NU TERUG, MET UW VERLOF. DE REIS HEEFT ONS UITGEPUT...
WAT JAMMER, DAT IK JULLIE AL ZO SNEL MOET MISSEN...
'T IS PAS DE EERSTE DAG... ER KOMEN ER MEER ...
EN U HEBT HIER AFLEIDING GENOEG, GELOOF IK...

TOC TOC!
WIE IS DAAR?
SST... STIL!!
MAG IK HIER DE REDEN VAN WETEN?
IK HEET INGE VON SCHLOSSBERG, EN DIT IS MIJN JONGERE ZUSJE FRIDA. WIJ ZOUDEN GRAAG EVEN MET JE PRATEN...
GA ZITTEN EN VERTEL OP, AL WEET IK 'T MISSCHIEN AL...
KIJK.. WIJ HEBBEN JE ZOËVEN AAN TAFEL GEOBSERVEERD. 'T IS DUIDELIJK DAT JE NIET UIT DE HOGERE KRINGEN KOMT, AL DOE JE NOG ZO JE BEST. WIJ WETEN BOVENDIEN HOEZEER FREDERICK WILHELM GESTELD IS OP MOOIE MEISJES...
ALLEMAAL BEKEND TOT DUSVER!..
HET VERVELENDE IS DAT JE HIER AL 'N HELE TIJD ZIT.. TERWIJL DE PRINS MEESTAL VRIJ SNEL OP 'N MEISJE IS UITGEKEKEN. WE ZIJN DUS BANG DAT HIJ IN JE BAN BEGINT TE RAKEN...
IK BEN HIER NIET HELEMAAL UIT VRIJE WIL! IK HAD IN FEITE GEEN KEUS...
NADIA HEEFT JE VERHAAL VERTELD EN WIJ GELOVEN HAAR.. MAAR JE WEET MISSCHIEN NIET DAT MIJN ZUSJE FRIDA DE VERLOOFDE VAN DE PRINS IS?
DUS IK ZIT IN DE WEG?
EERLIJK GEZEGD WEL JA! IK VIND HET IDIOOT OM ONDER ÉÉN DAK TE LEVEN MET DE CONCUBINE VAN MIJN TOEKOMSTIGE ECHTGENOOT.. DAAROM HELPEN WE JE HIER WEG TE KOMEN...

BEN JE NIET GOED WIJS? IK GA MIJN LEVEN EN DAT VAN MIJN VRIENDEN NIET OP 'T SPEL ZETTEN OM JOU 'N LOL TE DOEN!
JE ZET NIETS OP 'T SPEL! FRIDA ZAL DE KRONPRINZ SUSSEN EN IK ZORG VOOR DE TECHNISCHE DETAILS VAN JE ONTSNAPPING...
'T IS DOODSIMPEL. WIJ HEBBEN GEZIEN DAT MINSTENS VIER BEWAKERS TROUWE KNECHTEN VAN MIJN VADER ZIJN...
ALLES KLOPT DUS.. ALLEEN MIJN TOESTEMMING ONTBREEKT NOG!
EERLIJK GEZEGD HEBBEN WE GEEN MOMENT OVERWOGEN DAT JE ZOU WEIGEREN ...
IK HEB 'T HIER NIET SLECHT, GRATIS ONDERDAK, SCHONE KLEREN, IK KRIJG TE ETEN...
MAAR WEES GERUST, IK BEN ZO VERKNOCHT AAN MIJN VRIJHEID DAT IK DEZE KANS NIET LAAT LOPEN.. MAAR ALLEEN ALS ER IEMAND MEEMAG DIE MIJ DIERBAAR IS...
IS DAT 'N ULTIMATUM ?
GOED, MAAR 'T KAN ONZE PLANNEN DOORKRUISEN ...
IK VERTROUW JULLIE.. IK WEET ZEKER DAT JULLIE ER WAT OP VINDEN...
WE MOETEN NU WEG.. WE LATEN JE 'T TIJDSTIP WETEN.. TOT GAUW, DUS...

EN, LEKKER GESLAPEN, LIEFJE ?
HAD JE GEDACHT! IK KOM MINSTENS VIER UUR SLAAPTEKORT...
BEN JE DAN TE LAAT NAAR BED GEGAAN OF TE VROEG OPGESTAAN ?..
HOOR 'NS, FRITZ, RAADSELTJES OP DE VROEGE MORGEN,...
HET IS GEEN RAADSELTJE, MAAR 'N VRAAG! BEN IK DE OORZAAK VAN DAT SLAAPTEKORT OF ZIJN DE MEISJES SCHLOSSBERG DAT ?...
ALLE DRIE! JULLIE KOMEN OP ONMOGELIJKE TIJDSTIPPEN LANGS !...
JA, DAT WEET IK. NADIA VERTELDE DAT JULLIE ELKAAR NA 'T DINER GESPROKEN HEBBEN ..IK VRAAG NIET WAAR JULLIE OVER GESPROKEN HEBBEN, DAT ZAL IK WEL NOOIT...
HEEL EENVOUDIG; ZE VROEGEN WAT IK HIER DEED!..
VREEMD! IK KEN DE MEISJES SCHLOSSBERG GOED, MAAR DIT BEVREEMDT ME!.. ALS ECHTE HOFKLAPPEIEN WETEN ZE DAT JE JE KAARTEN NIET ZO SNEL OP TAFEL MOET LEGGEN..
MISSCHIEN ZIJN ZE WEL HIER OM JOU IN DE GATEN TE HOUDEN!
DAT LIGT ZELFS VOOR DE HAND! MIJN FAMILIE MAAKT ZICH NOGAL ZORGEN OVER MIJN "BOKKESPRONGEN"... DINSDAG GA IK VOOR GERUIME TIJD NAAR CHARLEVILLE. IK NEEM JE MEE, DAAR ZULLEN WE GEEN LAST HEBBEN VAN INTRIGES...
AL TE VRIENDELIJK ...

DE PRINS EET VANMIDDAG NIET MEE, HIJ HEEFT STAFVERGADERING...
JA, TER VOORBEREIDING VAN ZIJN REIS NAAR CHARLEVILLE... EN DAT KOMT ONS NIET SLECHT UIT, HÉ, VIOLETTE ?
KIJK UIT MET NADIA... FREDERICKS VERTREK KOMT JUIST NIET GOED UIT. HIJ WIL MIJ MEENEMEN EN OVER DRIE DAGEN IS 'T AL DINSDAG. WE ZULLEN SNEL MOETEN ZIJN...
DA'S 'N HELE EER! MIJ HEEFT HIJ NIET UITGENODIGD...
WAT ZOU HIJ DOEN IN ZIJN GEVAL ?
IK DULD NIET DAT ZO'N SLOERIE...
HOU OP! IK REGEL 'T VOOR ZONDAGAVOND!..
DAN HEB IK HIER 'N BRIEFJE VOOR MIJN REISGENOOT! ZIJN NAAM STAAT OP DE ENVELOPPE!.. VERGEET 'T NIET: ZONDER HEM BLIJF IK HIER!..
WIJ ZULLEN 'T HEM GEVEN. IK KOM JE ZELF HALEN.
DAT BRUTALE NEST COMMANDEERT MAAR! IK KAN ER NIET TEGEN!
MIJN HEMEL, JE BENT NOG STOMMER DAN ZIJ, ZUSJE!..

ZONDAGNACHT...
BEN JE ZOVER?
JA, IK HEB M'N TAS GEPAKT. GAAN WE?
JE VRIEND STAAT ACHTER DE HEG. VERDEROP WACHT ER 'N SCHILDWACHT OP JULLIE.. VOORUIT. DE WEG IS VRIJ...
BEDANKT VOOR ALLES ...
VIOLETTE, JE BENT GEK! DIE ONTSNAPPING IS AL TE DOORZICHTIG...
KAN WEL ZIJN, JONGEN, MAAR 'T WAS 'N KANS EN DIE MOEST IK GRIJPEN!...
OM DEZE TIJD LOOPT ER GEEN MENS ROND IN 'T KAMP, OP DE SCHILDWACHTEN NA, MAAR JE WEET NOOIT. LOOP VOOR ME UIT, JE HANDEN OP JE HOOFD! DAN LIJKEN JULLIE MIJN GEVANGENEN...
IS 'T NOG VER?...
VALT MEE...
ZO, NU HOEVEN JULLIE ALLEEN NOG MAAR TE NAAR DE VRIJHEID KRUIPEN. DE BUITENWACHTEN ZIJN WEG, MAAR MAAK TOCH MAAR GEEN GELUID! SUCCES ...
DANK JE...
GOEIE REIS !!!
53

ALS JE 'T LEF HEBT GEHAD, ZAL JE DAT BEROUWEN!!
KOM, KOM, PRINS, WE HEBBEN ALLEEN 'T BEVEL VAN DE KEIZER, JE VADER, OPGEVOLGD...
PANG!
DIE HEEFT Z'N PORTIE, MAAR 'T SCHEELDE WEINIG!..
JA, PAK ZIJN GEWEER EN MAAK VOORT.. JULIEN WACHT OP ONS...
EN NU RENNEN! DAT SCHOT HEEFT IEDEREEN GEALARMEERD!..
SPIJT ME, DE WACHT SCHOOT VLAK VOOR WE HEM NEERSLOEGEN!
ZE VOLGEN ONS NIET! ZOU JE ONS NIET 'NS AAN ELKAAR VOORSTELLEN, JULIEN ?
DIT IS SERGEI MAKOHONENKO, EN DAT IS KORJ NIKIFOROVITSJ UIT DE OEKRAÏNE. IK VROEG ME AF OF ER GEEN LUCHTJE ZAT AAN DAT GULLE GEBAAR VAN JE VRIENDINNEN EN DAAROM HEB IK 'N ACHTERHOEDE ACHTERGELATEN
EN DAN TE BEDENKEN DAT IK OP JOU MOEST PASSEN! JE HEBT JE SCHITTEREND ERDOOR GESLAGEN..HEE! DIE AUTO KEN IK!
ZE VERTREKKEN NAAR HET OOSTEN!.. IK DENK NIET DAT FRITZ ERG INGENOMEN WAS MET HUN KONKELARIJTJES...

KOM, KERELS, WE ZIJN HIER NIET OP 'N BEGRAFENIS!
HET PUNT IS, DAT WE ALLEMAAL IN HETZELFDE SCHUITJE ZITTEN! KORJ EN SERGUEI ZIJN AL DRIE JAAR WEG UIT HUN DORP IN DE OEKRAÏNE EN IK HEB 'T KASTEEL AL DRIE JAAR NIET GEZIEN, TERWIJL IK ER NOG GEEN TIEN KILOMETER VANDAAN ZIT...
IK HEB JE AL HONDERD KEER GEZEGD DAT JE KASTEEL KRIOELT VAN DE DUITSERS! EN AANGEZIEN WE GEEN VAN ALLEN ZIN HEBBEN OM WEER 'N TIJD IN SENTENAY TE ZITTEN, KUNNEN WE ONS BETER GEDEISD HOUDEN!
ZE HEEFT GELIJK, JULIEN... SPIJTIG VOOR JOU MAAR ZE HEEFT GELIJK ...
IK WOU ALLEEN EVEN WETEN HOE DE ZAKEN ER VOOR STAAN ...
HET KASTEEL IS UITGESLOTEN... MAAR IN FEUILLY MOETEN WE ER TOCH ACHTER KUNNEN KOMEN!
BOVENDIEN KEN IK DAAR IEMAND DIE BLIJ ZAL ZIJN MET 'N HAASJE ...

WE ZIJN ER BIJNA.. ALS KORJ MAAR NIET GESNAPT WORDT!..
ACH, DIE MOFFEN ZIJN ZO ZEKER VAN ZICHZELF. WE HEBBEN MAAR TWEE SCHILDWACHTEN GEZIEN...
OP DIT UUR HOEVEN WE NIET AAN TE KLOPPEN.. ZE SLAAPT..
JE ZULT ER WEL IETS OP VINDEN OM BINNEN TE KOMEN...
IK MOET BIJ 'T HAAKJE ZIEN TE KOMEN.. JA...IK HEB 'T!..
BLIJVEN JULLIE HIER.. ZE HOEFT NIET TE SCHRIKKEN!
LUCYE. WORD EENS WAKKER.
VIOLETTE, HOE IS 'T MOGELIJK, HEBBEN ZE JE LATEN GAAN?
ZO ONGEVEER... STA OP EN PAK JE BESTE BRANDEWIJN ALS JE NOG HEBT.. IK HEB MENSEN BIJ ME...

WE HEBBEN HIER IN ELK GEVAL NIKS OVER JULLIE ONTSNAPPING GEHOORD! WAT 'N GESCHIEDENIS...
JA, DIE HAD JULIEN EN MIJ BIJNA DE KOP GEKOST... MAAR VERTEL LIEVER WAT ER IN 'T DORP GEBEURD IS SINDS IK WEG BEN...
NOU JA, HET DORP OF WAT ERVAN OVER IS... DE DUITSERS HEBBEN KOOL UITGEDEELD. WE WERDEN HAAST KOOL... OP DAT DIEET ZIJN 'N STUK OF TWAALF OUDJES DE PIJP UITGEGAAN, EN WE ZIJN ER NOG NIET... 'T IS TOCH OOK GEEN FATSOENLIJKE KOST...
EN DIT BOCHT, OOK VAN KOOL?
MENARD EN IK HEBBEN GESTOOKT VAN WAT WE HADDEN: AARDAPPELSCHILLEN, KOOLSTRONKEN, BIETENBLAD... ..MENARD IS DOOD, IK HEB ZIJN BOELTJE GEERFD...
WAT JE EEN CADEAU NOEMT...
HEBT U NIEUWS VAN HET KASTEEL?..
NEE, SINDS 'T OORLOG IS, IS ER GEEN DORPELING MEER GEWEEST. MENZENBERGER WOONT ER NOG STEEDS, ALS HIJ DE KOLENVELDEN NIET INSPECTEERT. OP 'T MOMENT LAAT HIJ ENORME GIERPUTTEN BOUWEN. DAAR IS IE ZO TROTS OP ALS 'N VADER OP Z'N KIND!..
ELK 'T VADERSCHAP DAT HIJ VERDIENT!..
IK WIL JULLIE NIET WEG HEBBEN, MAAR ALS JULLIE 'T DORP UIT WILLEN ZIJN VOOR 'T LICHT WORDT.
..JE HEBT GELIJK... OVER ETEN GESPROKEN, DIT IS VOOR JOU...
ALLES IN ORDE?
JA, NOG GEEN SCHIM VAN 'N DUITSER GEZIEN! GAAN WE TERUG?
NEE! WE VERBERGEN ONS OP DE HEUVEL EN GEVEN ONZE OGEN DE KOST...

DE WINTER WAS IN AL ZIJN KOELHEID VOORBIJGEGAAN. HET EINDE WAS NABIJ, DE LENTE WAS NIET MEER VER AF. IN DE STREEK VAN HET DORPJE FEUILLY KON MEN DE EERSTE TEKENEN VAN INTENSE ACTIVITEIT WAARNEMEN.
IK SNAP 'T AL: DE DUITSERS VORDEREN DE MEST OP VAN DEGENEN DIE NOG KOEIEN HEBBEN!..
DIE DUITSE OFFICIER, VOOR DIE AALPUT,... HIJ IS ER ZO FIER OVER ALS EEN VADER OP ZIJN ZOON.
IK ZIE VAN WIE JE SPREEKT...
WAT IS ER?
IK WEET 'T NIET.. IK HEB 'T GEVOEL DAT WE BESPIED WORDEN..
KAN IK NOG NIET ZEGGEN, MAAR HIJ IS ZO TE ZIEN NET ZO BANG ALS WIJ!..
WIE IS DIE MAN?

KOM HIER KEREL, DAN KUNNEN WE JE WAT BETER ZIEN!
NIET SCHIETEN, IK HEB NIKS GEDAAN !...
HÉ.. DAT IS FERDINAND L'ETIQUETTE, DE KNECHT VAN CHEVREMONT, EX-COLLEGA VAN ONZE VRIEND MENZENBERGER!..
DA'S VERLEDEN TIJD! NU IS HIJ KAPITEIN EN HEB IK ZIJN CAVALERISTEN ACHTER ME AAN!
WAT HEEFT IE JE GEDAAN?
WE KONDEN OP DE BOERDERIJ DE BELASTINGEN NIET OP TIJD BETALEN, DUS GING IK OM UITSTEL VRAGEN... DAT WEIGERDE HIJ. IK SCHOLD 'M DE HUID VOL, WIST TE ONTKOMEN, MAAR LEEF NU AL 'N HALF JAAR ALS OPGEJAAGD WILD..
VOOR OPGEJAAGD WILD GLANST JE VEL WEL ERG MOOI...
ACH! LAAT HEM MAAR MEEGAAN! HOE MEER ZIELEN HOE MEER VREUGD!
JE VERTROUWDE HEM NIET, HÈ, VIOLETTE... WAAROM NOEMDE JE HEM L'ETIQUETTE?
DA'S Z'N BIJNAAM! HIJ EN DE FLES ZIJN ONAFSCHEIDELIJK! VOOR 'N VOL GLAS WIJN ZOU IE Z'N VADER EN MOEDER NOG VERRADEN..
HOU 'M TOCH MAAR IN 'T OOG.. LAAT HEM NIET ALLEEN WEGGAAN ....
HIJ ZIET ER INDERDAAD KERNGEZOND UIT. GOED, IK ZAL OP 'M LETTEN.. LATEN WE BIJ DE ANDEREN GAAN LOPEN ...
WAAR HEB JE JE DAT HALFJAAR SCHUILGEHOUDEN, L'ETIQUETTE?
EH... IN JOUW HUT, VIOLETTE! SPIJT ME, MAAR HIJ STOND LEEG!..
JEZUS NOG TOE!..

DE DAGEN VERSTRIJKEN...

OH! MENEER DE GRAAF!...
EERST 'T VUUR DOVEN... ALS ONDERDUIKERS GEDRAGEN JULLIE JE NET ZO ONOPVALLEND ALS EEN HEEL ARTILLERIE-REGIMENT...
NOU, TOE DAN... 'T LIJKT WEL OF JULLIE DE DUIVEL HEBBEN GEZIEN!
HOE ZIJN JULLIE EIGENLIJK ONTSNAPT?
UIT DE TREIN GESPRONGEN DIE ONS NAAR DUITSLAND MOEST BRENGEN. WE WERDEN TWEE WEKEN GELEDEN GEVANGEN GENOMEN...
NOG 'N PAAR ERBIJ ZOALS JULLIE, EN WE HEBBEN 'N LEGERTJE!...
JA, GOED IDEE! MISSCHIEN MOET IK 'N BRIEFJE OP DE DEUR VAN MIJN HUT ACHTERLATEN!...
HEE, IS DAT L'ETIQUETTE NIET DAAR?... MET ALLE RESPECT, MENEER DE GRAAF, MAAR UW PERSONEEL IS NIET VAN 'T BESTE SOORT...

SCHOFT! JE KRIJGT JE STRAF!
SMEER-LAP!!! SCHOBBE-JAK!!
ELLENDELING!
HOU OP, RENÉ, JE VERMOORDT 'M NOG!...
NOU EN, DAAR SCHROK HIJ OOK NIET VOOR TERUG, OP 'T KASTEEL!
OP 'T KASTEEL? OP WELK KASTEEL? WIE HEEFT WIE VERMOORD?
VRAAG DAT MAAR AAN L'ETIQUETTE!
VERKLAAR JE NADER, VERDOMME!.. IK BEN DIE RAADSELTJES BEU...
NOU... VÓÓR DE OORLOG BEGON ZIJN WE NAAR HET KASTEEL GEGAAN OM REKENSCHAP TE VRAGEN AAN UW VADER. HIJ ZOU GEHEIMEN DOORSPELEN AAN DE DUITSERS. WE WAREN DAAR MET MINSTENS 'T HALVE DORP... WE WAREN ZAT, WE SLOEGEN RUITEN KAPOT EN DIE SCHOFT DOODDE DE GELEERDE... IK HEB 'M ZIEN SCHIETEN... VIOLETTE REDDE UW VADER...
HEB JIJ RAVENTHALER VERMOORD? EN MIJN VADER?
DE DUITSE GELEERDE WEL, JA. MENZENBERGER HEEFT ME ER GOED VOOR BETAALD. MAAR UW VADER HEB IK NIKS GEDAAN... MENZENBERGER HEEFT HEM IN DE KELDER LATEN CREPEREN.
MIJN VADER...

HET SPIJT ME, JULIEN...
HOU JE MOND, JE WIST 'T EN HEBT NIKS GEZEGD ...!
JA, IK WIST 'T... ALLEEN VAN JE VADER NIET!... IK MOCHT JOU NIKS ZEGGEN VAN ZIJN LIJDENSWEG! EN ONDER ANDERE OM ZIJN LOT TE VERZACHTEN HEB IK VOOR HOER GESPEELD.. MAAR MENZENBERGER HEEFT Z'N WOORD NIET GEHOUDEN!
EN IK VERACHTTE JOU NOG WEL OP DAT MOMENT,... VERGEEF ME, VIOLETTE, IK HEB GEEN MOMENT OVERNOGEN...
JA!.. MENZENBERGER HEEFT HET KNAP GESPEELD...
IK WEET IEMAND DIE BINNENKORT MEST VOOR Z'N KOOL ZAL ZIJN.. IK ZWEER JE DAT HIJ FEUILLY NIET LEVEND ZAL VERLATEN..
VOOR ÉÉN KEER BEN IK 'T MET JE EENS!
BIND HEM VAST AAN DE GROTE BEUK ACHTER DE HUT EN GEEF HEM WAT TE ETEN EN TE DRINKEN.. ALS HIJ DAN NOG LEEFT ZAL IK OVER ZIJN LOT BESLISSEN ZODRA IK MET MENZENBERGER AFGEREKEND HEB!..
EN DAARVOOR ZULLEN WE MOETEN WACHTEN TOT ER WEER BLAD AAN DE BOMEN ZIT !...

NIET ZO ONGEDULDIG!.. BINNENKORT BEGINT 'T VERBOUWEN VAN DE KOOL WEER.. DAN KOMT JE VRIEND DE KAPITEIN WEL UIT ZIJN HOL...
IK BEZWEER JE DAT 'T MIJN VRIEND NIET IS ...
JA, JA.. WE GELOVEN JE WEL..
ALLES GOED GEGAAN ?
JA, IEDEREEN IS WEG OM TE SCHOFFELEN. DE MOFFEN HOUDEN DE WACHT. EN WAT DE KOOL BETREFT, LUCYE ZEGT DAT ZE 'T KLOOSTER INGAAT ALS ER EEN IS DIE ERTEGEN BESTAND IS... O ZO!
WAT STINKT 'T ...
ALS JE ZAG WAARVAN ZE HET MAAKTE, ZOU JE JE NEUS ER NIET BOVEN HOUDEN.. IK HEB DE VELDEN DIE WE GAAN "BEHANDELEN" EN DE NIEUWE MESTBEDDEN BIJ DE GIERPUTTEN VAN MERKTEKENS VOORZIEN...
IEDEREEN VERGIFTIGT ZIJN EIGEN VELD. VIOLETTE NEEMT DE MESTBEDDEN ...
WE HOEVEN NIET BANG TE ZIJN.. ZE STAAN OP WACHT AAN DE DORPSKANT.. DAT 'T GEVAAR VAN BUITENAF KAN KOMEN, KOMT NIET IN ZE OP!..
VERDOMME, 'N MOF!..

VREEMD, 'N WACHT DIE ROOKT ZONDER ZICH VERDEKT OP TE STELLEN!
DA'S GEEN GEWONE WACHT.. JE HERKENT HEM NIET. DAT IS ONZE VRIEND, IN Z'N KAPITEINSPLUNJE, VERDIEPT IN Z'N GIER.. DAN GOOIEN WE ONS PROGRAMMA OM...
HIJ IS DOOR DE HEMEL GEZONDEN. JONGENS, VERSPREID JE EN HOUD POTTEKIJKERS OP AFSTAND. GA JE MEE, VIOLETTE?
MAAR AL TE GRAAG!..
!?
HEE, ELZASSER!.. JIJ ZOEKT JE INSPIRATIE OP DE JUISTE PLEK, ZIE IK!..
JIJ HOUDT JE WOORD NIET, HÈ, MENZENBERGER?
WAAR KOMEN JULLIE VANDAAN? JIJ ZOU IN SENTENAC MOETEN ZIJN.. EN JIJ, JULIEN, BENT VERMIST.. BEN JE DAN NIET..
NEE, DAT BEN IK NIET.. MAAR IK HEB GEHOORD DAT M'N VADER MINDER GELUK HAD!
HIJ IS 'N NATUURLIJKE DOOD GESTORVEN... IK HEB GEVER- AL 'T MOGELIJKE GEDAAN OM HEM TE ZORGEN!..
JA, JE HEBT 'M ZELFS 'N CACHOT IN ZIJN EIGEN KASTEEL GEGEVEN OM MAAR DICHT BIJ 'M TE KUNNEN ZIJN...

JE STINKT, MENZENBERGER, JE STINKT NAAR MOORD EN LAFHEID...
SCHIET OP! JE NIEUWE PARFUM ZAL JE BETER PASSEN...
OUCH!
GENADE, IK BEN ONSCHULDIG!... JE OOM WOU DE ENIGE BAAS WORDEN OP LES CROISETTES...
VERTEL OP, JE KRIJGT NOG EVEN UITSTEL...
HIJ KWAM MET 'T IDEE VAN HET OPROER OP 'T KASTEEL.. EN TOEN JIJ ALS VERMIST WERD OPGEGEVEN, IS ADELSON DE GRAAF IN ZIJN CACHOT GAAN SARREN... DAT HEEFT HIJ NIET OVERLEEFD...
DE SIGARET VOOR DE TER DOOD VEROORDEELDE! MAAK JE NIET ONGERUST, JE ZULT NOG GEZELSCHAP KRIJGEN! VIOLETTE, HELP ME EVEN MET 'T DEKSEL!..
RENÉ, OVER 'N PAAR MINUTEN HAAL JE 'T DEKSEL WEG.. DAN LIJKT 'T 'N ONGELUK, DAT ZAL MISSCHIEN VERGELDING VOORKOMEN. DE REST GAAT TERUG NAAR HET KAMP... IK KOM OOK.
KORJ, SERGUEI EN IK GAAN MET JE MEE...

'T DEURTJE AAN DE TUINKANT WORDT VAST NIET BEWAAKT!.. SERGUEI, GA JIJ NAAR DE GROTE DEUR, LOS TWEE SCHOTEN EN VERBERG JE DAN. DAT ZAL ZE EVEN BEZIGHOUDEN...
HANDIG TOCH, ZO'N MILITAIRE TRAINING...
PANG
PANG
..EN NU WIJ!!
VLUG, DOOR DE BIJGEBOUWEN ...
MENEER!.. BENT U DAN NIET...
NEE, GEORGES, WEES GERUST!.. WAAR IS MIJN OOM?
OP ZIJN KAMER, DENK IK... EN DIE GEWEERSCHOTEN?..
BLIJF HIER, NU IS 'T VERDER MIJN ZAAK!..

BAM!
JULIEN! DUS DE GERUCHTEN KLOPTEN...!! JE LEEFT NOG!!
GENOEG IN ELK GEVAL OM JOU TE LATEN BOETEN, KAÏN!...
IDIOOT! JIJ ZULT 'T KASTEEL OOK NIET KRIJGEN!
PANG!
JULIEN!
'T IS Z'N SCHOUDER... NOG 'N GELUK BIJ ALLE ELLENDE!...
IN FEUILLY BEN IK VEILIG...
EERST NOG 'N AFSCHEIDS-CADEAU...

NEE MENEER, ONMOGELIJK!.. ER IS GEEN SOLDAAT GEWOND. UW VRIEND KAPITEIN MENZENBERGER IS VERDRONKEN, 'N ONGELUK VOLGENS 'T ONDERZOEK.. UW NEEF STAAT AL TWEE JAAR ALS VERMIST TE BOEK.. UW VERHAAL GAAT NIET OP!..
IK ZEG U DAT MIJN NEEF DE AANVOERDER WAS VAN DIE TERRORISTEN ...
U BENT DE ENIGE DIE ZE GEZIEN HEEFT.. 'T DUITSE LEGER IS ER NIET VOOR 'T REGELEN VAN UW FAMILIEVETES!! IK HEB ORDERS UIT SENTENAY! 'T ENIGE WAT IK DOEN MOET IS U BESCHERMEN!
ONDANKS ALLES 'N BOF DAT WE HIERHEEN KONDEN!
NAAR 'T SCHIJNT IS JE OOM NAAR DE MOFFEN IN FEUILLY ...
DAAR IS HIJ VEILIG, MAAR WIJ MOETEN HIER WEG VOOR ZE ONS OVERVALLEN...

ADELSON, IK KRIJG JE NOG WEL! SCHOFT!
RUSTIG MAAR LIEFJE, RUSTIG.. WIND JE NIET OP..
HET WORDT STEEDS ERGER, HET WOEKERT DOOR. DAT DUURT NU AL VIER MAANDEN..
ARME JONGEN, JE KOMT ER WEL BOVENOP, DAT BELOOF IK JE!..
TOT KIJK, JONGENS! GEEN BLOEMEN, GEEN KRANSEN... IK GA KIJKEN WAT IK VOOR HEM KAN DOEN ...
IK KAN 'T BETER VERSTOPPEN, AL VOEL IK ME WEL BLOOT ZONDER GEWEER!
70

DE DUIVEL HALE ZE EN GEVEN ZE AAN DE GOEIE GOD!..
GOEIE ZIN, LUCYE? WAT IS JE OVERKOMEN?
PROOST, MEIS-JE!..
IK WAS BANG DAT IK 'T NIET MEER MEE ZOU MAKEN! MAAR ZE SMEREN 'M, DE MOFFEN, VOORGOED! WE HEBBEN ZE VERSLAGEN!
WAAR HEB JE 'T OVER?.. HET DORP IS ER NOG VAN VERGEVEN!.. POEAH, NOG STEEDS DIE ROTKOOL!..
NOU, VERTEL EENS!
WAT IK ZEG, HARTJE, VANMORGEN OM ELF UUR ZIJN DE MOFFEN OPGEDONDERD, ALTHANS, VOLGENS DE PASTOOR...
HOU OP, ZO BEGIN IK NOG TE HUILEN ....
GA DAN OP ZOLDER KIJKEN OF IK LIEG!..
IK OOK, MET M'N VOORZORGSMAATREGELEN ...

VERDOMD, FRANSEN!.. SCHITTEREND!!
DIE KUNNEN VAST WEL VOOR 'N ARTS ZORGEN!..
TABEE OUWETJE, IK MOET WEG!
KIJK, KIJK, ZE WILLEN NIET ALLES KWIJT!
..AH, 'N OFFICIER! WAAR IS HIJ?..
IK BRENG U BIJ HEM!

NU HIJ WEG IS, KAN IK EVEN 'N OUDE REKENING VEREFFENEN!..
DRINKEN...
EN NU WIJ, ADELSON!.. NU ZUL JE BOETEN VOOR JE DADEN!.. JE HEBT GE-COLLABOREERD MET DE VIJAND, JE BROER VERMOORD, GEPROBEERD DE ENIGE ERF-GENAAM VAN LES CROISETTES TE WORDEN..
GENADE, DIT IS ABSURD! ZE IS GEK...

LEUGENS! HET KASTEEL WERD MET GEWELD BEZET! IK MOEST DE DUITSERS WEL ONTVANGEN OM TE PROBEREN MIJN BROER ADRIEN TE REDDEN... IK WAS GEVANGENE, ZE HEBBEN ME GEMARTELD...
NOU, NOU, JIJ DURFT!..
TROUWENS, IK HOORDE DAT JIJ MET HET PRUISISCHE KADER AAN DE ROL WAS, TERWIJL IK...
JA, DAT KUN JE NIET ONTKENNEN, PRAATJESMAAKSTER...
IK ZAT GEVANGEN IN SENTENAY EN ZAG DAT JE 'T AANLEGDE MET DE KRONPRINZ...
JA, DAT IS ZO, IK WAS ER OOK!
IK OOK, IK GENEERDE ME NOTABENE VOOR DE RUSSEN EN DE ENGELSEN DAAR, DAT EEN VAN ONS DAARTOE IN STAAT WAS!..
EN DAN WOU ZE MIJ BESCHULDIGEN...
VOOR ZO'N HOER IS ER MAAR EEN OPLOSSING! PAK DE TONDEUSE, JONGENS!
JULLIE ZIJN GEK!.. IK DEED 'T VOOR JULLIE! VRAAG 'T GRAAF JULIEN...
SCHOFTEN!.. DE VOLGENDE KEER LAAT IK JULLIE BARSTEN !!!
LAAT 'N FOTO MAKEN VOOR DE KRONPRINZ..

DRIE WEKEN ZIJN VERSTREKEN..
NOG 'N PAAR DAGEN GEDULD EN IK KAN M'N ARM WEER GEBRUIKEN...
M'N HAAR HEEFT WEL MEER TIJD NODIG.. MAAR HET ZAL ZE NIET GLAD ZITTEN, DIE SMEERLAPPEN ...
ACH.. MOGEN WE WEL KLAGEN? ER WORDT GESPROKEN OVER TIEN MILJOEN DODEN, EN WIJ LEVEN NOG! MAAR ÉÉN DING ZIT ME DWARS: DAT IK MIJN OOM HEB LATEN LOPEN.. HIJ ZOU NAAR CANADA ZIJN VERTROKKEN...
MIJN SCHULD IS 'T NIET DAT HIJ KON WEGKOMEN, NEEM DAT VAN ME AAN...
WE MOETEN VERGETEN ALS WE VERDER WILLEN LEVEN.. NIET MEER HATEN.. HET LAND HEEFT JAREN NODIG OM ER WEER BOVENOP TE KOMEN EN IK VRAAG ME AF OF 'T OOIT NOG ZAL WORDEN ZOALS VROEGER...
MAAR DAT IS MISSCHIEN OOK GEEN RAMP.. 'T IS ZACHT VOOR DE TIJD VAN 'T JAAR, VIND JE NIET, JULIEN?
J.C. SERVAIS
EINDE

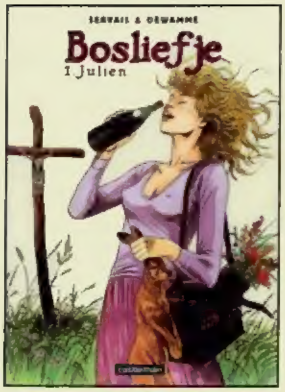

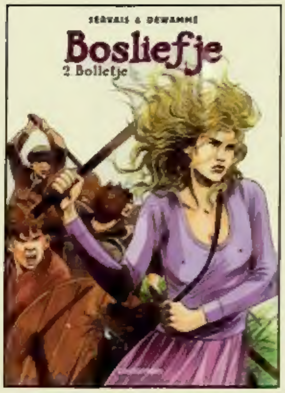

48509 NUR 363
ISBN 90-303-8495-6
9 789030 384953